

Fagbladet **FOA**

tema:

LEDIGE SVIGTES

Kortere aktivering truer
chancen for at få job
SIDE 34

**FORTROLIGE DATA
FLYDER PÅ NETTET**

Har du styr på borgernes
oplysninger?
SIDE 8

7

GODE RÅD

Når du skal på folkepension
SIDE 43

Forflytningsvejleder Birgitte Holmen
hjælper kollegerne til at undgå skader

**HVER FJERDE
FORFLYTTER ALENE**

Travlhed får sosu'er til at tage slæbet selv. Det øger risikoen for ulykker SIDE 22

Pas på de følsomme data

Med et enkelt klik kan man finde personfølsomme oplysninger på nettet om for eksempel patienter på sygehuse og anbragte børn. Det kan være navne, cpr-numre og helbredsforhold, som let kan misbruges, hvis data falder i de forkerte hænder. Det viser Fagbladet FOAs research.

Blot ved at søge på Google fandt fagbladet 13 IT-manualer, der indeholder fortrolige data på knap 100 borgere. Manualerne ligger typisk som Word-dokumenter på myndighedernes hjemmesider, og de bliver brugt af eksempelvis ansatte på sygehuse og af sagsbehandlere i kommunerne. Men desværre kan nysgerrige og lyssky personer også kigge med. Et af de steder, hvor det er gået galt, er Region Syddanmark, hvor man ved en fejl har lagt følsomme personoplysninger ud om en gruppe patienter. Det er bl.a. gået ud over Heidi Gulbæk Thomsen, som på trods af god pleje på sygehuset nu oplever et tillidsbrud.

Oplysningerne slipper ud, fordi de ansvarlige har for travlt, sjusker eller er uvidende om, hvordan borgernes data bedst beskyttes. Uanset hvad skal der strammes op, så både borgere og ansatte kan føle sig sikre. Vi kan hverken være tjent med, at datatyve kan stjæle vores identitet, eller at tilliden mellem borger og medarbejder skades. ★

Gitte Hejberg

Gitte Hejberg
ansv. chefredaktør
gith@foa.dk
Tlf.: 46 97 24 58

Anna Rossman Thejsen
redaktionschef
anrt@foa.dk
Tlf.: 46 97 23 97

Merete Nielsen
redaktionssekretær
men@foa.dk
Tlf.: 46 97 25 25

Finn Danielsen
journalist
fida@foa.dk
Tlf.: 46 97 23 33

Mette Boysen
Journalist
mebo@foa.dk
Tlf.: 46 97 23 28

Ved en fejl blev oplysninger om Heidi Gulbæk Thomsens nyresygdom lagt ud på nettet.

Side 8-11

Tilliden sat over styr

Social- og sundheds-assistent Lisette Rasmussen er glad for, at borgere kommer mere ud af hjemmet, efter at ny SSA-klinik er åbnet i Guldborgsund Kommune.

Side 16

Tid til farvel

FOAs forbundsformand gennem 16 år, Dennis Kristensen, takker af.

Side 14

UD BLANDT ANDRE

Styr på pillerne

Mange bosteder har ikke styr på medicinbehandling. Bostedet Sødisebakke har efter et påbud indført nye instrukser.

Side 6

tema
aktivering

Aktivering af ledige forringet

Kortere aktiveringsforløb gør det sværere at komme i job igen.

Side 34-41

I hvert nummer

Fagligt talt	20
FOA hjælper	30
Dennis K	32
7 skridt	43
Mad med Klinken	53
Quizen	58

UDGIVER

FOA

Staaings Plads 1-3
1790 København V
Tlf.: 46 97 26 26
Fax: 46 97 22 90
foa.dk
foa@foa.dk

Anders Ejbye-Ernst
journalist
anee@foa.dk
Tlf.: 46 97 23 25

Ida Østerlund Brænder
journalistpraktikant
ibm@foa.dk
Tlf.: 46 97 25 65

Maja Honoré
grafiker
maja001@foa.dk
Tlf.: 46 97 22 57

May Buhr
grafiker
mayb@foa.dk
Tlf.: 46 97 24 42

nyt

25

procent. Så mange ældre mellem 65 og 74 år drikker mere, end Sundhedsstyrelsen anbefaler. Det vanskeliggør personalets arbejde på plejehjem landet over.

Kilde: Jyllands-Posten

Foto: Mikkel Østergaard

Mere uddannelse giver højere økonomisk vækst. Det er en god forretning for samfundet at øge uddannelsesniveaue for ufaglærte.

FORSKNINGSCHEF I ROCKWOOL FONDENS FORSKNINGSENHED
JAN ROSE SKAKSEN TIL UGBREVET A4

Tæt på jobrekord

Beskæftigelsen steg mellem oktober og november 2017 med 6.100 personer. Fremgangen er meget tæt på rekorden fra 2008, før finanskrisen ramte. Ifølge cheføkonom for Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Erik Bjørsted, er dansk økonomi i glimrende form.

Kilde: Arbejderens Erhvervsråd

Kampvalg til formandspost i FOA

25. april bliver FOAs nye formand valgt på en ekstraordinær kongres. De delegerede har to kandidater at vælge imellem: FOAs nuværende næstformand, Mona Striib, og Nanna Højlund, næstformand i LO. Dennis Kristensen, der har været formand i 16 år, stopper, fordi han ifølge FOAs forbundslove skal gå af som 65-årig.

Hvad gør din kollega til årets bedste kollega?

Foto: Heidi Lundsgaard

Louise Bakke Møller, neurofysiologiasistent på Odense Universitetshospital

Høj faglighed og varmt væsen

Kirsten fortjener anerkendelse og himmelhøj ros for hendes store faglighed og arbejdsindsats, både når det kommer til patienter og kolleger. Uden hendes varme væsen ville vores hverdag ikke være den samme.

Foto: Jørgen True

Carina Landorff, social- og sundhedshjælper i Den Sociale Hjemmepleje i København

En rummelig sjæl

Lige meget hvor hårdt det i perioder kan være, står Ole altid klar til at hjælpe og altid med et smil på læben. Hos alle borgere og kolleger er Ole meget vellidt. Han har en fantastisk stor rummelighed i sin sjæl.

Foto: Jørgen True

Nadine Feline Jørgensen, social- og sundhedsassistent på Kærbo Plejecenter i København

Nyskabende

Rana har sit hjerte med sig i alt, hvad hun laver, og ekstra energi når det kræves. Hun er nyskabende og ser muligheder. Man glæder sig simpelthen bare til at komme på arbejde, når det er mandag, for der står Rana.

Foto: Niels Åge Skovbo

Malene Eghøj, dagplejer i Hovedgård Dagpleje i Horsens Kommune

Altid klar med et knus

Rikke er verdens bedste dagplejer. Hun er utrolig omsorgsfuld over for kolleger og børn. Hun ser på alle udfordringer med et positivt sind, som gør, at det altid er dejligt at samarbejde med hende.

Fagbladet
FOA
kårer årets
kollega

Side 12

Af Rasmus Handberg Baunegaard Nielsen og Ida Østerlund Brænder

Historisk storkonflikt er på vej

Cirka 66.000 af FOAs medlemmer skal i konflikt, hvis der ikke opnås enighed om nye overenskomster.

Af Finn Danielsen og Rasmus Handberg Baunegaard Nielsen ★ arkivfoto: Jørgen True

Uenighed om især lønnen har ført til sammenbrud i forhandlingerne om nye overenskomster i hele den offentlige sektor.

FOA har derfor udtaget tæt på 16.000 medlemmer til at strejke i kommuner og regioner. Endnu flere, omkring 66.000 FOA-medlemmer, bliver en del af konflikten i tilfælde af en lockout.

“Vi har sørget for at udtage til konflikt i de fleste kommuner og alle regioner og på så mange områder som muligt. Vi var helst uden konflikt, men jeg fornemmer en vilje og energi hos medlemmerne, som betyder, at vi står stærkt,” siger FOAs formand, **Dennis Kristensen**.

Løn under konflikt

Medlemmer, der hverken bliver en del af strejkeholdet eller bliver lockoutet, skal passe deres arbejde præcis, som de plejer.

Dem, der bliver en del af konflikten, skal forlade arbejdspladsen, når konflikten træder i kraft.

En historisk storkonflikt rykker stadig tættere på. Det har fået, **mange ud på gaderne**.

De må kun være på arbejdspladsen, hvis de er en del af det nødberedskab, som iværksættes på nogle arbejdspladser.

Medarbejderne i nødberedskabet bliver aflønnet af arbejdsgiverne efter aftale med FOA, men de må kun udføre arbejdsopgaver, som er omfattet af nødberedskabet. De skal holde sig fra alle konfliktramte funktioner.

I tilfælde af strejke vil de medlemmer, hvis arbejdspladser er udtaget til at strejke, få konfliktunderstøttelse. I tilfælde af, at arbejdsgiverne varsler lockout, vil FOAs hovedbestyrelse tage stilling til spørgsmålet om konfliktunderstøttelse.

Når konflikten slutter, er arbejdssituationen den samme som før. FOA meddeler derfor de konfliktramte medlemmer, at arbejdet skal genoptages efter vagtplanen, også selvom man ikke har haft mulighed for at se den fire uger før. ★

fida@foa.dk

Strejke eller lockout?

Begge parter i forhandlingerne kan starte en konflikt. FOA kan varsle strejke, mens arbejdsgiverne kan varsle lockout, hvor FOAs medlemmer udelukkes fra arbejdspladsen.

Ferie ved konflikt

Man kan holde ferie, hvis den går i gang senest samtidig med, at konflikten begynder. Men man kan ikke påbegynde en ny ferie, efter at konflikten er gået i gang.

Elever er ikke med i konflikten

Elever og praktikanter er ikke en del af en eventuel konflikt. Derfor skal arbejdspladsen tage stilling til, hvordan de kan gennemføre deres uddannelsesforløb under konflikten.

Hvis du vil vide mere om overenskomstforhandlingerne, kan du følge med på temasiden foa.dk/ok18.

Hvert femte bosted får påbud

Mange bosteder lever ikke op til kravene om medicinhandling og journalføring.

Af Mette Boysen

Patientsikkerheden halter på mange af landets bosteder. Det viser en opgørelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed efter det første år med sundhedsfaglige tilsyn på bostederne.

I alt fik 101 bosteder et varslet tilsynsbesøg fra Styrelsen for Patientsikkerhed i 2017. 21 har hidtil fået et påbud. Det skyldes især problemer med medicinhandling og journalføring og udgør en risiko for patientsikkerheden.

Ifølge enhedschef og overlæge i Styrelsen for Patientsikkerhed, **Charlotte Hjort**, hænger en del af påbuddene sammen med, at den socialpædagogiske og den sundhedsfaglige verden clasher ude på bostederne.

Uenighed om medicinhandling

“Ved medicinhandling er der vejledninger, der siger, at man skal holde gammel ubrugt medicin væk fra det, man aktuelt bruger. Der vil pædagoger i nogle situationer sige: Hvis vi fjerner patientens medicin, går det ud over personens selvbestemmelsesret,” siger hun.

“Men sagen er, at nogle af dem får stærk medicin som for eksempel antipsykotisk eller sovemedicin. Der er en reel patientsikkerhedsrisiko, hvis ikke man håndterer det rigtigt,” siger Charlotte Hjort.

Formanden for FOAs Social- og Sundhedssektor, **Karen Stæhr**, kender problematikken.

“Når den ene taler om borgerens selvbestemmelsesret, og den anden taler om utilisgitede hændelser og den særligt skærpede opmærksomhed, man skal have, er det svært at nå til enighed. Styrelsen må komme med klare retningslinjer, som medarbejdere og ledere kan forstå,” siger Karen Stæhr. ★

mebo@foa.dk

21

påbud blev givet i 2017 til bosteder. Fem af dem er ophævet igen. Der er desuden fem sager i høring over påbud, hvor der ikke er truffet endelig afgørelse.

Kilde: Styrelsen for Patientsikkerhed

Ny form for tilsyn

I 2016 blev Styrelsen for Patientsikkerheds tilsynsbesøg ændret. Før fik alle plejehjem, private behandlingssteder og kosmetiske klinikker besøg hvert eller hvert andet år. Nu er hele sundhedsvæsenet underlagt styrelsens sundhedsfaglige tilsyn. Styrelsen kan desuden rykke ud på reaktive tilsyn, hvis f.eks. pårørende eller pressen gør opmærksom på kritisable forhold.

Kilde: Styrelsen for Patientsikkerhed

“Vi troede, vi havde styr på det”

Bostedet Sødisebakke indførte nye instrukser efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerhed.

Af Mette Boysen ★ foto: Flemming Jeppesen

Klavs Persson, leder af bostedet Sødisebakke, var helt rolig, da han fik at vide, at Styrelsen for Patientsikkerhed ville komme på tilsynsbesøg. Styrelsen skulle blandt andet se på medicinshåndtering.

“Vi har altid haft en opfattelse af, at vi har styr på medicin, og vi har haft medicinkurser,” siger Klavs Persson. Men da medicinskabet på en af de udvalgte afdelinger blev gennemgået, stemte det ikke.

Det var en af grundene til,

at Sødisebakke fik et påbud, hvilket vil sige, at der er større problemer af betydning for patientsikkerheden.

Medicin i aflukkede skabe

Det førte til, at bostedet indførte en række nye instrukser. Blandt andet kom medicinen til at stå i aflukkede skabe og ikke på åbne hylder. Og i medicinskabene har hver enkelt borger nu sin egen hylde til medicin.

Der er også fulgt nogle gode diskussioner om medicinshåndtering i kølvandet på

Efter at Sødisebakke fik et påbud, er borgernes medicin kommet i aflukkede skabe, hvor **hver enkelt borger har sin egen hylde** til medicin. Social- og sundhedsassistent Susanne Nielsen er en af de ansvarlige for medicinshåndteringen.

påbuddet, fortæller social- og sundhedsassistent **Susanne Nielsen**, der er an af bostedets medicinansvarlige.

“Når vi har personalemøde hver 14. dag, har vi det altid oppe, og jeg underviser også mine kolleger,” siger hun.

Vil ikke samle på påbud

I efteråret kom Styrelsen på opfølgende besøg, og her blev påbuddet fjernet igen, fordi Sødisebakke havde fået styr på de områder, der havde udløst påbuddet.

“Der var ingen vej tilbage, da vi havde fået påbud. Vi kunne lige så godt tage tyren ved hornene. Men vi gider ikke samle på påbud. Vi vil hellere bruge vores energi på noget andet end at rette op på fejl,” siger Klavs Persson.

Sødisebakke har som bosted tidligere været vant til at få socialfagligt tilsyn. Det er en meget anderledes med de nye såkaldt sundhedsfaglige tilsyn, som hele sundheds-væsnet, inklusive bosteder, nu er underlagt, påpeger Klavs Persson.

“Her kalder man en borger for patient. Det stritter på mig. For mig er en patient én person, der er indlagt. Og med et fingerknips kalder man os et behandlingssted. Jeg har været med i 40 år, og vi har altid fået at vide, vi var et botilbud,” siger han. ★

mebo@foa.dk

Sakset fra fagbladetfoa.dk

22.02.

Mangled kun to eksaminer, da hun blev udvist

Chileshe Ruth Mutale var to eksaminer fra at være færdig som sosu-assistent og havde fast job på hånden, da hun fik afslag på at få forlænget sin opholdstilladelse.

21.02.

Ansæt under falske forudsætninger: Nu står Pernille uden fast job

Sosu-assistent Pernille Krysfelt fik tilbudt drømmejobbet og sagde sin gamle stilling op. Men da hun modtog ansættelsesbeviset, stod der pædagogmedhjælper.

15.02.

Køretiderne knækkede Carina: Nu har hun sagt op

Efter 13 år i hjemmeplejen, en stress-sygemelding og fortsat pres på køretiderne, smed Carina Lindensparre håndklædet i ringen og sagde op. Nu er hun fast aftenvagt på et plejehjem.

15.02.

Se din skattelet-telse: Hvert fjerde FOA-medlem får under 33 kroner

Du skal tjene mere end 200.000 kroner om året for at få skattelettelser, som kan mærkes.

15.02.

Flere ufaglærte ansættes til sosu-opgaver

Kommunernes problemer med at få uddannet personale til social- og sundhedsområdet betyder, at antallet af ufaglærte på området igen stiger.

*Læs flere
nyheder på
fagbladetfoa.dk*

Heidi Gulbæk Thomsen
er chokeret over, at
fortrolige informationer
om hendes sygdom
pludselig lå offentligt
tilgængeligt på nettet.

Fortrolige data flyder på nettet

Med et enkelt klik kan man finde personfølsomme oplysninger om **anbragte børn og patienter** på nettet. Som ansat kan du være med til at forhindre datasjusk.

Af Anders Ejbye-Ernst ★ foto: Heidi Lundsgaard

Navne, cpr-numre og helbredsoplysninger på alvorligt syge patienter og udsatte børn, som burde være strengt fortrolige, ligger frit tilgængeligt på nettet. Det kunne Fagbladet FOA konstatere ved en enkelt dags målrettet søgning på Google.

Oplysningerne slipper ud, fordi myndigheder og virksomheder sjusker med de personfølsomme data.

“Det er fuldstændig uacceptabelt. Persondataloven slår fast, at man skal sikre sig, at sådanne oplysninger ikke kommer til uvedkommendes kendskab,” siger kontorchef hos Datatilsynet **Jesper Husmer Vang**.

Datasjusk krænker den enkelte borgers privatliv og skader tilliden mellem borgeren og den sundhedsfaglige person.

“Det er afgørende, at fortrolige sundhedsdata forbliver fortrolige. Hvis man opdager, at personoplysninger slipper ud, har man pligt til straks at gå til ledelsen. Og ledelsen har pligt til hurtigt at få det fjernet fra nettet,” siger formand for Social- og Sundhedssektoren i FOA **Karen Stæhr**.

Op mod 100 borgere hængt ud

Fagbladet FOA fandt ved blot at søge på Google 13 manualer fra tre regioner oprettet i Word til it-systemer brugt af alt fra hospitalsansatte til kommunale sagsbehandlere og tandlæger. Tilsammen indeholder manualerne fortrolige oplysninger om navne, cpr-numre og helbredsoplysninger på op mod 100 navngivne borgere fra Region Syd-danmark, Region Hovedstaden og Region Nordjylland.

Fagbladet har kontaktet de ansvarlige myndigheder samt en række private databehandlere. De har efterfølgende fjernet dokumenterne og gennemgår nu deres sider for personoplysninger.

At så mange data overhovedet slipper ud, skyldes, at myndighederne bruger Word til at indsætte skærbilleder fra de journalsystemer, hvor fortrolige social- og sundhedsoplysninger om borgere er gemt. I de fleste tilfælde er billederne redigeret, så de fortrolige oplysninger ikke kan ses. Men når de ligger i et Word-dokument, kan du med et par klik i Word genskabe de oprindelige skærbilleder.

“Det er rigtig ubehageligt”
Side 10

Skærpede regler på vej

Det, at de personfølsomme og fortrolige oplysninger umiddelbart er skjult i manualerne, er ikke en formildende omstændighed. Det mener **Peter Blume**, der er juraprofessor og ekspert i persondataret på Københavns Universitet.

“Det er ikke en formildende omstændighed, at man skal nulstille billederne for at få adgang til de her oplysninger. Information om sygdom hører under personfølsomme oplysninger, som ikke må videregives. Det er virkelig problematisk, at det sker,” siger Peter Blume.

25. maj får alle, der har med personfølsomme oplysninger at gøre, endnu en grund til at stramme op på datasikkerheden. Her træder EU's persondataforordning i kraft. Forordningen skærper kravene til behandling af borgeres fortrolige oplysninger og medfører samtidig højere bødestrafte.★

anee@foa.dk

33

navne og cpr-numre på patienter indlagt på tre af Region Hovedstadens hospitalsafsnit lå gemt i et enkelt Word-dokument, som var lagt på nettet. Det opdagede Fagbladet FOA ved en simpel Google-søgning. I alt fandt fagbladet i løbet af en enkelt dag fortrolige oplysninger på op mod 100 borgere på nettet.

Derfor er det vigtigt

- Det er ulovligt at offentliggøre navne, cpr-numre og oplysninger om sundhedsforhold.
- Ved datasjusk brydes tilliden mellem borgeren og den sundhedsfaglige person. Det kan i sidste ende gå ud over behandlingen.
- 25. maj kommer der nye EU-regler med skærpede krav til behandling af borgeres data.

Kilde: Persondataloven, EU og FOA

“Det er rigtig ubehageligt”

Oplysninger om Heidi Gulbæk Thomsens nyresygdom blev ved en fejl lagt ud på nettet.

Af Anders Ejbye-Ernst ★ foto: Heidi Lundsgaard ★ illustration: Dennis N. Andersen

I en manual til et laboratoriesystem i Region Syddanmark har man ved en fejl lagt navne, cpr-numre og sundhedsoplysninger ud på tre patienter. Alle tre er tilknyttet nyremedicinsk ambulatorium på Odense Universitetshospital.

Hos en af patienterne kan man blandt andet se en liste med medicin, hun får mod sin nyre- og hjertesygdom. Patienten er 50-årige **Heidi Gulbæk Thomsen**, som Fagbladet FOA kontakter som led i verificeringen af oplysningerne. Hun er chokeret over at høre, at de oplysninger, hun regnede for fortrolige, er endt på nettet:

“Det er rigtig ubehageligt, at ens oplysninger ligger frit på den måde. Det burde jo kun være en selv og så det behandlende personale, der har adgang til det.”

Fagbladet FOA har fremlagt sagen for Datatilsynet, som slår fast, at offentliggørelsen af oplysningerne er et klart brud på persondataloven. Heidi peger da også på, at oplysningerne kan misbruges, hvis de havner i de forkerte hænder.

Frygter identitetstyveri

“Man hører så meget om, at man kan bruge personnumre til identitetstyveri. Folk kan let udgive sig for at være mig, når de har mit personnummer og mine private sundhedsoplysninger,” siger hun.

Sikkerhedsbristen betyder, at Heidi vil være mere opmærksom på, hvilke oplysninger hun giver videre om sig selv.

“Tilliden kommer på prøve af det her, for hvis jeg står i en situation, hvor jeg får det skidt på nogle psykiske måder, så vil jeg da stoppe op og tænke: Hvor meget skal jeg fortælle, for hvor kan det risikere at ende henne?”

Fejl skaber tillidsbrud

Heidi fortæller, at det værste ved den slags fejl er, at en sårbar del af hendes og andre syge menneskers livshistorie bliver blotlagt på nettet. Det skader den tillid, som hun påpeger, er afgørende i mødet mellem patienten og den sundhedsfaglige.

“Man betror sig jo til ansatte på sygehuset, for ellers kan de ikke hjælpe mig, når jeg har det dårligt. Men den tillid bliver udfordret, når man opdager, at oplysningerne ikke holdes fortrolige.”

Region lukker siden ned

Da Heidi læser artiklen igennem inden publiceringen, tilføjer hun en enkelt detalje, som for hende er meget vigtig: Hun er taknemmelig for den pleje og behandling, hun har fået af personalet på Odense Universitetshospital, som har reddet hendes liv og hjulpet hende igen med nogle af hendes hårdeste perioder.

Hun håber dog, at de vil passe bedre på hendes og andre patienters data i fremtiden. Det lover afdelingschef **Mads Haugaard** fra Region Syddanmark:

“Vi beklager dybt, at man har haft mulighed for at finde følsomme oplysninger om den pågældende person på nettet. Det er vigtigt, det nu er kommet til vores kendskab, så vi kan sætte en stopper for det,” siger han.

Han fortæller, at Region Syddanmark nu har lukket for adgangen til siden og ikke genåbner, før de er sikre på, at det ikke sker igen. ★

anee@foa.dk

Folk kan let udgive sig for at være mig, når de har mit personnummer og mine private sundhedsoplysninger.

HEIDI GULBÆK THOMSEN

Følsomme oplysninger om Heidi Gulbæk Thomsen og andre patienter flød på nettet. Region Syddanmark beklager dybt og lover, at det ikke sker igen.

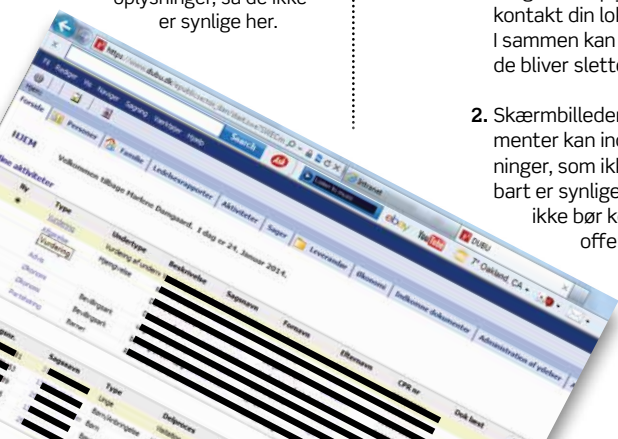

På kort tid lykkedes det Fagbladet FOA at finde 13 it-manualer gennem simple Google-søgninger, hvor der lå fortrolige oplysninger om borgere og ansatte gemt. Dette er nogle af de mange eksempler, vi fandt. For at beskytte de krænkede personer har vi overstreget navne, cpr-numre og sundhedsoplysninger, så de ikke er synlige her.

5 trin til at stoppe datasjusk på nettet

1. Finder du dokumenter med borgernes oplysninger, så kontakt din lokale leder, så I sammen kan sørge for, at de bliver slettet.
2. Skærbilleder i Word-dokumenter kan indeholde oplysninger, som ikke umiddelbart er synlige, men som ikke bør komme ud i offentligheden.
3. Vil du undersøge, om et skærbillede gemt i et dokument er 'sikkert', så marker det ved at klikke på det. Herefter skal du under menuen 'Billedværktøjer' trykke på 'Formater' og så klikke på 'Nulstil billede'. Hvis billedet har været beskåret, vil du kunne se det oprindelige skærbillede. Finder du dokumenter med borgernes oplysninger, så kontakt din lokale leder, så I sammen kan sørge for, at de bliver slettet.
4. Skal du selv lave en manual med skærbilleder eller andet, der kan indeholde borgeroplysninger, er det en god idé at formatere Word-dokumenter til pdf-format. I pdf-filer er det sværere at genskabe det oprindelige billede.
5. Hvis du vil være 100 procent sikker på, at der ikke ligger oplysninger gemt i et dokument, skal du printe det ud og derefter scanne det ind igen.

Kilde: Datatilsynet

Christina er årets kollega

Med **56 procent af stemmerne** løb social- og sundhedsassistent Christina Christiansen med titlen som Årets Kollega 2018 fra Fagbladet FOA.

Af Ida Østerlund Brænder ★ foto: Jørgen True

“Puha, her bliver lidt varmt, synes jeg,” griner social- og sundhedsassistent **Christina Christiansen**, mens hun vifter med sin hånd mod ansigtet. Det er måske ikke så mærkeligt. I den lille frokoststue hos Hjemmeplejen Smørum, hvor hun er ansat, er en masse kollegaer stimlet sammen for at overvære overrækkelsen af Fagbladet FOAs pris Årets Kollega 2018.

“Det er fedt. Jeg ved ikke helt, hvordan jeg skal reagere,” siger Christina lidt genert.

Holdt mig oppe

Sabrina Juul Jacobsen er den kollega, som indstillede Christina til Årets Kollega. Hun synes, at Christina fortjener titlen, fordi hun støttede Sabrina, da hun blev ramt af hård sygdom.

“Da mine dage så mest mørke ud, skrev hun og spurgte ind til mig. Hendes styrke og medmenneskelighed holdt gejsten oppe. Hun kom

sågar hjem til mig med en kollega med hjemmelavet kage, blomster og godt humør,” skrev Sabrina blandt andet i sin indstilling.

Mere end 400 stemmer

Blandt mere end 300 indstillinger udvalgte Fagbladet FOAs jury tre nominerede. Herefter var det op til medlemmerne at afgøre, hvem der skulle løbe med titlen. Det kapløb vandt Christina med 56 procent af stemmerne.

“Over 400 stemmer gik til dig, så der er mange, der synes, at du har gjort noget godt og rigtigt,” siger Fagbladet FOAs chefredaktør **Gitte Hejberg**.

Da hun overrækker blomsterne til Christina, filmer kollegerne løs med deres mobiler.

“Åh, jeg bliver altså helt rørt,” lyder det fra bageste række i frokoststuen, da Gitte Hejberg afslutningsvis siger stort tillykke. ★

“Jeg tænkte, **hvor mon mine ben blev af**, for dem sparke hun væk under mig,” fortæller Årets Kollega 2018, social- og sundhedsassistent Christina Christiansen (i midten) om, da hun fandt ud af, at kollegaen Sabrina Juul Jacobsen (tv.) havde indstillet hende til prisen.

Sådan blev Christina årets kollega

- FOAs medlemmer kunne i starten af året indstille deres bedste kollega til prisen Årets Kollega 2018.
- Blandt mere end 300 indstillinger valgte Fagbladet FOAs jury de tre bedste.
- En afstemning blandt medlemmerne afgjorde, hvem der vandt. Det blev Christina Christiansen med over 400 stemmer.
- De to andre nominerede var social- og sundhedshjælper **Ole Bremer Pedersen** fra Den Sociale Hjemmepleje i Valby og dagplejer **Rikke Nielsen** fra Horsens.

 Læs mere

Læs portrætter af de tre nominerede på foa.dk/kollega

ibrn@foa.dk

Har du svært ved at sove?

Undersøgelser viser, at netop pres og stress i hverdagen er skyld i helt op mod 90% af vores søvnproblemer. Det er der nogen ret naturlige årsager til. Har du haft en dag med fuld fart på, med mange opgaver, mange spekulationer og mange bekymringer, er det svært for kroppen at slippe den tilstand og falde til ro og falde i søvn.

Naturlige indholdsstoffer afhjælper søvnbesvær

Sedaforte er et mildt, naturligt middel, der hjælper dig med at slappe af, så du kan falde i søvn. Søvnlen bliver mere stabil og du vågner udhvilet.

Sedaforte indeholder:

- Kamille, der får kroppen til at slappe af, så du falder til ro.
- Humle, der i tabletform virker godt på søvnproblemer.
- Citronmelisse, der virker afslappende
- Schizandra, der sørger for en langtidseffekt. Planten får kroppen til at tilpasse sig, således at du også sover bedre på sigt.

Sedaforte er 100% naturlig.

HAR DU SVÆRT VED AT SOVE?

SET PÅ TV

Pia kan i dag se tilbage på en årrække, hvor hendes tilværelse blev ødelagt af søvnløse nætter. Hun var konstant træt og irriteret, og ligemeget hvad hun forsøgte, hjalp intet, før hun en dag læste om naturmidlet Sedaforte. Det blev et vendepunkt i hendes liv.

Ekstrakt fra schizandra i Sedaforte kan hjælpe dig med at blive bedre til at håndtere stress og understøtte dit mentale velbefindende.

Nu sover jeg godt hver nat

Da vi møder Pia i hendes dejlige hus i Grindsted, er det en frisk og glad kvinde, der åbner døren, og ingen ville tro at hun for kort tid siden konstant var træt og irriteret som følge af søvnbesvær. For et par år siden var 45 årige Pia plaget af store problemer i livet.

Fik problemer med at sove

Pia havde et ellers velfungerende liv, men en skilsmisse og en opslidende kamp om forældremyndigheden gav Pia alt for meget at tænke på. Pias familie og datteren Frederikke var bekymrede. De støttede naturligvis Pia og gjorde alt hvad de kunne for at hjælpe hende tilbage på rette

spor. Snart skulle det dog vise sig, at et nyt problem dukkede op: Hun fik svært ved at sove - og det er et problem, der rammer mange danskere hvert år. For mange ødelægger det humøret og livsmødet.

Naturmiddel blev løsningen

Da Pia en dag sad og læste, faldt hendes øjne på en reklame for naturmidlet Sedaforte. Det var beskrevet som et plantebaseret præparat, der virkede på flere måder i forhold til søvn. Da hun læste, at præparatet virkede afslappende og ikke sløvende, besluttede Pia sig for at prøve, og bestilte en pakke hjem.

"Efter fire til fem uger begyndte der at ske noget. Jeg kunne ganske enkelt mærke, at det virkede. Hvis jeg tager en Sedafortetablet hver aften en time før jeg går i seng, falder jeg hurtigere i søvn og sover godt hele natten. I dag kan jeg endda vågne op og gå på toilettet - og så gå ind i seng og sove videre bagefter", fortæller Pia.

"Det er ganske enkelt en stor lettelse, at mine søvnproblemer er løst så enkelt, og jeg kan bare mærke, hvordan mit livsmød og gode humør er tilbage, fordi jeg, takket være Sedaforte, nu atter får min gode nattesøvn".

VIL DU OGSÅ PRØVE SEDAFORTE?

Sedaforte indeholder planterne citronmelisse, kamille, schizandra og humle.

Regulerer søvnmonsteret og virker afslappende.

Sedaforte kan prøves på leveringsservice til halv pris for første pakke. Netop nu: kr. 99,- for to måneders forbrug.

Tabletterne kan bestilles på www.wellvita.dk eller på tlf. 82 30 30 40. Kundeservice er altid parat med råd og vejledning.

Telefonerne er åbne hver dag kl. 8-16.

wellvita

“Jeg taler stadig dansk på portørsprog”

I slutningen af april tager FOAs forbundsformand **arbejdsuniformen af for sidste gang**. 65-årige Dennis Kristensen ser tilbage på sine 16 år på posten – og på om han fik efterlevet de tre aftaler, han indgik med sig selv, den aften han blev valgt som formand.

Af Mette Boysen ★ foto: Jørgen True

Aldersgrænse for formænd

Ifølge FOAs forbundslove skal en formand gå af, når vedkommande fylder 65 år. Dennis Kristensen fyldte 65 år i februar, men fordi det var midt i overenskomstforhandlingerne, skal en ny forbundsformand først vælges 25. april.

Kilde: FOA

Kampvalg om formandsposten

To kandidater, Mona Striib og Nanna Højlund, har meldt sig til posten som ny forbundsformand for FOA. Dermed er der lagt op til kampvalg ved den ekstraordinære kongres 25. april. Mona Striib er i dag næstformand i FOA, og Nanna Højlund er næstformand i LO. Det er FOAs 598 delegerede, der skal vælge formanden.

Kilde: FOA

Det er snart 16 år siden, at få stemmer en torsdag i maj 2002 afgjorde, at den tidligere portør og tillidsrepræsentant **Dennis Kristensen** blev FOAs nye forbundsformand.

Den majaften indgik han tre aftaler med sig selv. De har præget hans tid og kendetegnet ham som formand.

“Gennem årene har jeg mødt mange, der har fået alvorlige erhvervsskader af at være i jobbet. En af skaderne er, at man bliver ekspert i at færdes på de bonede gulve. Jeg lovede mig selv, at jeg ville holde fast i, at jeg var portør. Jeg ville stadig tale dansk på portørsprog,” siger Dennis Kristensen.

Åbenhed er ikke altid populært

Åbenhed over for medlemmerne var det andet løfte, han gav sig selv.

“De, der betaler gildet, skal vide, hvad der foregår. Det er medlemmernes kontingent, jeg får min løn fra,” siger Dennis Kristensen.

Derfor valgte han fra begyndelsen en åben stil med et aktivt brug af medier. Hvis der er noget, han gerne vil huskes for, er det dét.

Jeg lovede mig selv, at jeg ville holde fast i, at jeg var portør.

Han er klar over, at det ikke altid er et populært valg, og at forhandlingsparter og modparter ofte har ønsket, at han ikke var så åbenmundet.

Han nævner en episode med Danske Regioner i forbindelse med udvekslingen af overenskomstkrav for 2018. Her pointerede forhandlingschefen, at hun gerne så, at man ringede til hinanden, hvis man havde noget at sige, i stedet for at skulle læse om det i pressen.

“Jeg havde sikkert skrevet et eller andet i en overenskomstdagbog. Jeg sagde til hende: Nu har du sagt det, men du ved godt, at det preller af som vand på en gås,” siger Dennis Kristensen.

Tid til at lægge uniformen

Den sidste ting, Dennis Kristensen lovede sig selv, inden han tog fat på arbejdet som formand, var, at han ville bære uniform på jobbet.

“Jeg kalder det en tjenestedragt og ikke en habit. Og jeg hænger den i skabet 26. april (dagen efter kongressen, hvor en ny forbundsformand vælges, red.) Jeg har prøvet at bevare Dennis, som han så ud, da han var tillidsrepræsentant. Jeg traf en positiv beslutning om, at jeg skulle holde øje med mig selv og jævnlige lave trykmåling af mig selv for at se, om jeg var ved at blive noget andet, end jeg var.”

Dennis Kristensen er tilfreds med den version af sig selv, han har bevaret gennem formandsperioden. Han er på mange måder også tilfreds med det FOA, han forlader.

“Det er et mindre hierarkisk, mere aktivistisk og mere medlemscentreret forbund, jeg forlader. Men jeg havde gerne set, at det var blevet endnu mindre hierarkisk, lidt mere aktivistisk og et lidt mere medlemscentreret forbund.” ★

Dennis Kristensen er tilfreds med den version af sig selv, han har bevaret gennem formandsperioden. **“Jeg har prøvet at bevare Dennis, som han så ud, da han var tillidsrepræsentant.”**

mebo@foa.dk

Vidste du ...

... at Dennis Kristensens fagpolitiske karriere blev indledt ved et tilfælde, da han så en annonce i Herlev Bladet, om at det nye Amtssygehus i Herlev i 1976 søgte portører? Dennis Kristensen var lige holdt op som pædagogmedhjælper og tænkte, at han kunne give det et år som portør, inden han skulle videre. Det blev til syv år i alt, hvoraf de seks var som tillidsrepræsentant.

Kilde: Dennis Kristensen

 Læs mere

Læs hele portrættet af Dennis på fagbladetfoa.dk/dennis

Ny klinik skal få borg

Før kunne borgerne sidde hjemme en hel dag og vente på, at en social- og sundhedsmedarbejder kom ud. Med åbningen af den første nye social- og sundhedsklinik i Guldborgsund Kommune er håbet, at de mest rørige kommer mere ud, bliver bedre til selv at opsøge hjælp og mere selvhjulpne i hverdagen.

Af Cathrine Saltbæk Tverskov ★ foto: Jørgen True

[Borgerbesøg]

I Guldborgsund Kommune er en nyopstartede social- og sundhedsklinik, også kaldet SSA-klinik, rykket ind på plejecentret i Hele-nehuset. Klinikken har i øjeblikket 12 faste borgere, som kommer i åbningstiden mellem 10.00 og 13.00 hver mandag og tirsdag. Men personalet forventer, at der fremover skal komme mange flere borgere i klinikken, og så vil de udvide åbningstiden til torsdag og fredag.

1 Borgerbesøg. Social- og sundhedsassistent Lisette Rasmussen glæder sig over, at borgerne kommer mere ud af hjemmet, efter at klinikken er åbnet. "Der er liv her i plejecentret, de kan få kaffe og en snak, komme til højtlesning eller bruge træningscentret. Der er helt klart et socialt aspekt i det," siger hun.

2 Dagens aftaler. I dag venter Lisette Rasmussen fire borgerbesøg på klinikken.

3 Samme hjælp. I klinikken får borgerne den samme hjælp og service, som de ville have fået i deres eget hjem. Det er især opgaver som medicindosering og sårpleje, som Lisette Rasmussen og hendes kolleger udfører.

- 4 Første gang.** Tove Larsen på 87 år er dagens første besøgende. Det er første gang, hun er i SSA-klinikken.
- 5 Gåtur.** "Det er dejligt med en gåtur, men jeg glæder mig godt nok til sommer, hvor det bliver varmere", siger 87-årige Tove Larsen. Den lille gåtur på fem minutter er et led i hendes rehabiliteringstræning efter en brækket hofte. Tove får hjælp af social- og sundhedshjælperen Maria, som følger hende til og fra hjemmet og klinikken.

6 Hyggelig ventetid.

Birger Pedersen på 71 år venter på, at det bliver hans tur. Han varmer sig med en kop kaffe og kigger på en gruppe mænd, der spiller en turnering pool over for klinikken. "Måske vil jeg gerne være med en dag, men min kone ligger derhjemme og venter på mig, så ikke i dag," siger han.

7 **Rygsækken.** "Vi har givet borgerne en rygsæk hver med Guldborgsund-logoet, som de kan transportere deres medicin i. Det gør det nemmere for dem, og det hjalp os lidt med at sælge idéen om SSA-klinikken til borgerne," siger Lisette Rasmussen.

6

7

8 Sygeplejeklinik.

Ved siden af SSA-klinikken ligger sygeplejeklinikken. I takt med, at patienter bliver hurtigere udskrevet fra hospitalerne, og at kommunerne får ansvaret for sygdomsplejen af borgere, er det smart, at sygeplejen har lokale lige ved siden af social- og sundhedsklinikken, mener Lisette Rasmussen.

9 En oplevelse.

Lisette Rasmussen doserer medicin til de næste 14 dage, præcis som hun ville have gjort, hvis hun havde besøgt en borger i hjemmet. Den lille, men vigtige forskel er, at Birger Pedersen får medicinen med hjem i Guldborgsundtasken, og at han samtidig får frisk luft og en oplevelse ud af det frem for blot at sidde hjemme og vente på hjælp.

8

9

Miljø- og
Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen

Til SOSU-assistenter hjemmeplejere sygeplejere køkkenpersonale madudbringnings- firmaer m.m.

Arbejder du med alvorligt syge? Laver du mad til - eller kommer du hjemme hos - alvorligt syge og svækkede ældre? Så vær opmærksom på, at alvorligt syge nemmere bliver syge af madbakterien listeria. Hvert år bliver op mod 50 indlagt på grund af listeria, og ca. hver fjerde dør.

SÅDAN UNDGÅR MAN LISTERIA:

Stil den udbragte mad i køleskab ved levering, så maden ikke står fremme ved stuetemperatur, indtil den bliver spist. Tjek også, at køleskabet er koldt og højst 5 °C.

Varm mad bør være rygende og gennemvarm. Høj varme dræber bakterier.

Den syge bør spise pålæg så friskt, som muligt. Hjælp med at rydde ud i køleskabet. Tjek datoen og smid gammelt pålæg, gamle færdigretter og gamle madrester ud.

LÆS MERE OM:

“Sådan undgår du listeria, hvis du er syg” på www.fvst.dk.

Sådan får vi nok ansatte i fremtiden

Det er efterhånden ved at gå op for alle, at vi kommer til at stå med en akut mangel på social- og sundhedsmedarbejdere. I en rundspørge blandt 70 ældrechefer i kommunerne svarer 3 ud af 4, at der bør uddannes flere social- og sundhedshjælpere og -assistenter.

I takt med, at vi bliver ældre, og mange nuværende medarbejdere trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet, vil vi i 2026 mangle op mod 40.000 social- og sundhedsansatte, viser FOAs beregninger. Derfor må vi alle – regeringen, arbejdsgiverne, skolerne og FOA – tage ansvar for at sikre uddannede medarbejdere.

[kort sagt]

Både regeringen, arbejdsgiverne og FOA skal tage ansvar for at sikre uddannede medarbejdere til social- og sundhedsområdet.

Hvis kommunerne tilbød dem, der vil op i tid, en fuldtidsstilling, vil det svare til næsten 2.700 stillinger.

overholde, arbejdspresset mindskes, og familieliv og arbejdsliv hænger sammen.

Desuden skal der være bedre mulighed for at gå fra deltid til fuldtid. 86 procent af social- og sundhedsansatte i kommunerne er på deltid, og næsten hver fjerde vil gerne op i tid. Hvis kommunerne tilbød dem, der vil op i tid, en fuldtidsstilling, vil det svare til næsten 2.700 stillinger. FOA har mange forslag – det gælder bare om at komme i gang. Vi er klar. ★

K. Stæhr

Af Karen Stæhr, sektorformand ★ foto: Jørgen True

FOA kæmper for en højere løn til de medarbejdere, kommunerne mangler allermost. Samtidig skal vi have en bedre elevløn, som – set i forhold til andre områder – ligger lavt. I rundspørgen til ældrecheferne er besvarelsenerne om køretid de samme, som vi har sagt igen og igen: Der mangler tid til transport mellem besøgene. Vi skal sikre en bedre organisation af arbejdet, så kørelister er realistiske at

Robotter erstatter ikke varme hænder

Mange job bliver i fremtiden overtaget af robotter. Men det kommer ikke til at gå ud over de varme hænder, forudsiger arbejdsmarkedsforsker Bent Greve. Årsag: Arbejdet med mennesker kan ikke standardiseres, mener han.

Kilde: Ugebrevet A4

30

år. Så længe har man forsøgt at sende konstanthjælpsmodtagere i aktivering. Men alligevel er 12-15 procent af den voksne befolkning permanent på offentlig forsørgelse. Det viser forskning fra Aalborg Universitet.

Kilde: Videnskab.dk

Foto: Colourbox.com

Flere ældre og mere fleksibilitet

I 2040 vil 25 procent af befolkning være 65 år eller derover. PFA har fremsat en række anbefalinger til, hvordan vi kan få gavn af de mange ældre på arbejdsmarkedet. De foreslår bl.a. en pensionsordning, hvor man kan trække sin pension efter behov og arbejde samtidig.

Kilde: Mandag Morgen

Retssikkerheden skal forbedres

Sundhedsminister Ellen Trane Nørby (V) foreslår en række initiativer, der skal forbedre sundhedspersonalets retssikkerhed. Blandt andet skal det undersøges, om der kan oprettes et nyt ankenævn, hvor sundhedspersoner kan klage over afgørelser på tilsynsområdet, der er særligt indgribende for den enkelte.

Kilde: Sum.dk

Foto: Folketinget

89

procent af pengene fra Værdighedsmilliarden går i 2018 til lønudgifter. Værdighedsmilliarden uddeles én gang årligt og bruges til kommunernes værdighedspolitikker på ældreområdet.

Kilde: Ældreministeriet

Foto: Colourbox.com

Vidste du at ...

... mange ældre har et markant fald i tandsundheden, når de ikke længere selv kan børste tænder. Det har store helbredsmæssige konsekvenser. Ud over tandproblemer får mange følgesygdomme som eksempelvis lungebetændelse.

Kilde: VPT

Foto: Jørgen True

Fortjener din kollega Demensprisen?

I 2017 blev sygehjælper Pia Johnsen Nielsen fra Klarahus den første modtager af Demensprisen. En pris der hylder og anerkender en medarbejder for en stor indsats på demensområdet. Nu er det tid til at indstille en medarbejder eller kollega til dette års pris. Du kan indstille frem til 9. april, og prisen bliver overrakt af ældreminister Thyra Frank (LA) og sundhedsminister Ellen Trane Nørby (V) 7. maj i år i forbindelse med de såkaldte Demensdage.

Se mere
Indstil din kandidat på sum.dk

Slut med privat hjemmepleje i Aarhus

Aleris Omsorg har trukket sig som den sidste private leverandør af pleje og hjemmehjælp i Aarhus Kommune. Det bety-

der, at borgere ikke kan vælge Aleris efter 1. april i år.

Kilde: TV 2 Østjylland

Patienter føler sig afvist

En gennemgang af cirka 1.100 samtaler på Demenslinien, hvor læger er omtalt, viser, at knapt hver femte borger med demens eller pårørende har oplevet at føle sig afvist. Det sker, når de henvender sig til deres praktiserende læge med mistanke om symptomer på demens.

Kilde: Alzheimerforeningen

Foto: Colourbox.com

Vi har skabt et velfærdssamfund, der er baseret på tillid. Det er smukt, men det er desværre ikke bæredygtigt længere.

.....
HELLA JOOF, FILMINSTRUKTØR OM
VELFÆRDSSAMFUNDETS UDVIKLING,
KLUMME I BERLINGSKE

Hver fjerde forflytter alene

Social- og sundhedsansatte forflytter hver uge borgere alene, selvom det **øger risikoen for at komme til skade**.

Af Nana Toft

tema forflytning

At så mange ansatte står alene med det slidsomme og risikable arbejde at flytte rundt på et andet menneske, bekymrer arbejdsmiljøkonsulent i FOA, **Morten Bisgaard Andersen**.

“Det er urovækkende og øger risikoen for at komme til skade,” siger han.

Flere undersøgelser har vist, at FOAs medlemmer generelt har fået mere at lave og skal løbe stærkere.

Det må dog ikke blive en undskyldning, lyder det fra Morten Bisgaard Andersen.

“Selvom der er en stram plan, er det ledelsens ansvar at sikre en forsvarlig arbejdskultur. Ellers vil det øge antallet af arbejdsulykker,” siger han.

Pas på dig selv

I Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø – Velfærd, opfordrer udviklingskonsulent **Jytte Tolstrup** til, at medarbejdere og ledelse går i dialog og sammen udarbejder specifikke forflytningspolitikker på den enkelte arbejdsplads.

“Så ved alle, hvad de kan forvente af hinanden,” forklarer Jytte Tolstrup.

Hun understreger, at det er prisværdigt, at medarbejderne generelt har et højt plejeomsorgs-gen.

“Men i forflytningssituationer skal man ikke kun have øje for borgeren, men også sig selv og sine kolleger,” siger Jytte Tolstrup. ★

“Vi er for få på arbejde.” “Jeg har ikke tid til at vente på en kollega.” “Det er synd, at borgeren skal vente.” Der er mange årsager til, at en ud af fire social- og sundhedsansatte ugentligt eller oftere benytter et teknisk hjælpemiddel som en loftlift eller et drejetårn alene på trods af at, de burde være to til at betjene det. Det viser en ny undersøgelse blandt FOAs medlemmer.

[bag om ordet]

At **forflytte** er en fællesbetegnelse for situationer, hvor en klient eller patient får hjælp til at bevæge sig fra én position til en anden eller ét sted til et andet, uden at personalet løfter. En arbejdsmetode, der begrænser den fysiske belastning.

Kilder: rigshospitalet.dk og forflyt.dk

27

procent af FOAs medlemmer i Social- og Sundhedssektoren, som bruger tekniske hjælpemidler i deres arbejde, anvender ugentligt eller oftere et hjælpemiddel alene, som man skal være to til at benytte.

Kilder: Medlemsundersøgelse fra FOA om forflytninger, nov. 2017, 2.888 deltog

Forflytningsvejledere, kurser og stor opbakning fra ledelsen betyder, at de ansatte på Horsens Sygehus har langt **færre arbejdsulykker** og skavanker end tidligere.

Af Nana Toft ★ foto: Flemming Jeppesen

“Det er vigtigt at **inddrage patienten** eller borgeren og at orientere om, hvad du gør. Det letter dit arbejde og giver tryghed for jer begge,” siger forflytningsvejleder Birgitte Holmen.

Læs videre på næste side →

**“Før løftede vi folk
på 100 kilo alene”**

Sosu-assistent og forflytningsvejleder Birgitte Holmen (tv.) **hjælper kollegerne**, når de er i tvivl om, hvordan et hjælpemiddel skal bruges.

**4 trin
til den gode
forflytning**

Side 26-27

“Før løftede vi folk på 100 kilo alene”

➔ “Inden du rejser dig, Alice, så sæt dig gerne lidt længere frem. Har du balancen? Så drejer jeg dig lige rundt, så du selv kan tage fat med den ene arm.”

Social- og sundhedsassistent og forflytningsvejleder **Birgitte Holmen** er i gang med at forflytte Alice på 71 år.

Alice er netop blevet opereret for et kompliceret brud i venstre fod og skal derfor have støtte til at komme op af sengen, ned i en kørestol og ud på toilettet.

Som ansat på Ortopædkirurgisk Afdeling på Horsens Sygehus foretager Birgitte Holmen et utal af forflytninger hver eneste dag. Heldigvis er der et massivt fokus på området fra både ledelse og medarbejdere.

“Vi har tunge og komplekse patienter

hos os, så det må ikke være tungt at arbejde her. Det betyder derfor meget, at der er den opbakning, der er. Det gør, at jeg føler mig tryk og sikker i mit arbejde,” fortæller Birgitte Holmen.

Tør rette på hinanden

Horsens Sygehus har haft fokus på forflytninger i årevis. Alene i Birgittes afdeling er der to forflytningsvejledere ansat, der altid kan tilkaldes, hvis en kollega er i tvivl om et hjælpemiddel eller

Dialogen med patienterne om, hvad de selv kan, er vigtig i forflytningsvejleder Birgitte Holmens arbejde.

en forflytningsteknik. Der er et introduktionsforløb for alle nyansatte og en komplet beskrivelse af hvert enkelt hjælpemiddel.

De mange års opmærksomhed på området har skabt en særlig arbejdskultur, fortæller Birgitte Holmen.

“Hvis jeg for eksempel ser en kollega stå og arbejde ind over sengehesten, tager jeg hende til side og spørger: ‘Har du tænkt på at slå sengehesten ned næste gang?’ Vi tør godt rette på hinanden,” fortæller Birgitte Holmen.

Med hænderne på ryggen

Afdelingssygeplejerske **Lisbeth Hansen**, der har været i afdelingen i over 20 år, fortæller også, at der i dag er markant færre medarbejdere, der klager over at have ondt forskellige steder i kroppen. Sygefraværet er faldet, og antallet af forflytningsulykker er faldet fra 11 ulykker i 2007 til 4 ulykker i 2017.

“Før i tiden løftede vi jo folk på 100 kilo alene. Mange blev nedslidt, og der skete flere ulykker. I dag er vi blevet bedre til at passe på os selv,” siger Lisbeth Hansen.

Hun fortæller også, at personalet ikke længere hjælper patienterne med alt.

“Vi planlægger arbejdet, og vi er blevet bedre til at stå med hænderne på ryggen og have fokus på at udnytte patienternes egne ressourcer.”

Det kræver naturligvis de rigtige hjælpemidler, pointerer Birgitte Holmen.

“Men når medarbejderne søger om nye hjælpemidler, får vi dem bevilget. Det gør en stor forskel, at det her område er prioriteret så højt.” ★

mail@nanatof.dk

Derfor forflytter FOA-medlemmer alene

- Jeg kan ikke få hjælp fra en kollega (45 procent)
- Jeg har ikke tid til at vente på en kollega (45 procent)
- Jeg synes, det er synd, at borgeren skal vente (31 procent)

Kilde: Medlemsundersøgelse fra FOA om forflytninger, nov. 2017, 2.888 deltog

38

procent er helt eller delvist uenige i, at deres leder følger op på, om de anvender de tekniske hjælpemidler, som de skal.

Kilde: Medlemsundersøgelse fra FOA om forflytninger, nov. 2017, 2.888 deltog

5 indsatsområder

‘Kompetent Mobilisering’ er navnet på Horsens Sygehus’ forflytningsindsats. Der er fem indsatsområder:

- Ledelsesengagement
- Forflytningsvejledere
- Tid og rum til at arbejde
- De nødvendige hjælpemidler
- Fokus på patienternes ressourcer

Kilder: Social- og sundhedsassistent og forflytningsvejleder Birgitte Holmen og afdelingssygeplejerske Lisbeth Hansen, Horsens Sygehus

Region præmieret for indsats

Det store fokus på forflytning på Horsens Sygehus sker som et led i en større satsning i hele Region Midtjylland, der har modtaget en række priser for sit fokus på forflytning. Senest den Nordiske Forums Forflytningspris.

Kilde: Arbejdsmiljørepræsentant ved Horsens Sygehus Henning Nilleberg Rasmussen

Eksperten skriver

Fagbladet FOA samarbejder med en række eksperter, der skriver til bladet om faglige emner.

I dette nummer:

Navn: Jytte Tolstrup

Titel: Forflytningskonsulent i BFA, Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø – Velfærd

Mail: jtj@3bar.dk

UDNYT BORGERENS RESSOURCER

Foretag en vurdering: Planlæg arbejdet, så det inddrager borgerens ressourcer og deltagelse. Undersøg, hvilke kræfter og ressourcer borgeren har, på den måde får du ham eller hende til selv at hjælpe med. Jo mere, borgeren hjælper til, desto større er oplevelsen af kontrol og selvværd hos borgeren, og desto mindre bliver din fysiske

belastning. Husk at orientere borgeren om de forskellige skridt, som I tager sammen. Så slapper han eller hun mere af. Brug kroppens naturlige bevægelsesmønstre. Tag eventuelt udgangspunkt i dig selv og overfør det til borgeren: Hvordan bevæger jeg mig for at komme ud af sengen? Hvordan bevæger jeg mig

for at komme op mod hovedgærdet? Når vi bevæger os uden at tænke over det, vil vi ofte flytte en kropsdel af gangen og dele bevægelsen op i små bevægelser, for eksempel når vi skal rejse os fra en stol.

4 trin til den gode forflytning

SNAK SAMMEN

Tal med hinanden – både med din nærmeste kollega, kolleger og din leder. Hav en dialog om, hvordan I bedst tilrettelægger arbejdet. Klæd hinanden på, når I overtager vagten fra hinanden. Er der foran-

dringer? Er det nødvendigt med andre hjælpemidler end dem, der blev brugt tidligere på dagen? Skal I to ud i stedet for en? Sørg for kollegial støtte, også til nyansatte og forklar dem, hvordan I gør på

jeres arbejdsplads. Gå i dialog med ledelsen, så I sammen kan udarbejde specifikke retningslinjer og guidelines, der beskriver fælles mål for, hvordan I håndterer forflytningsituationer, og hvordan jeres

forflytningspraksis skal være: Må du for eksempel ringe efter en kollega, hvis du står i en bestemt situation? Må du forstyrre din leder? En forflytningspolitik er med til at skabe tryghed.

Af Nana Toft ★ illustration: Emotion

BRUG HJÆLPE- MIDLER

Plejeopgaverne er ofte komplekse, så det handler om at bruge de velfærdsteknologiske hjælpemidler, der er tilgængelige og udnytte alt det, de kan. Engangsvaskeklude kan også bruges under hælene, så borgeren kan skubbe sig bedre op i

sengen. Brug også glidestykker, drejetårn og alle sengens funktioner. Du kan bruge alt fra sengens tippefunktion til højde og sengebund, der kan skråtstilles både mod hoved- og fodende. Brug glidestykker i forskellige størrelser, så du kan

skubbe og trække, uden at du løfter. Nogle senge har også sengebunde, der ikke er delt på tværs, men lodret, så de nemt kan tilte fra side til side. Med andre ord: Kend til, og brug de hjælpemidler, der er.

tema forflytning

Riv ud og hæng op!

Er du interesseret i at få et gratis print af opslaget, så send en mail til: redaktionen@foa.dk (skriv bladnummer)

SKAB PLADS TIL FORFLYT- NINGEN

En forflytning kræver den plads, den kræver. Der skal være et friareal, så både medarbejder, hjælpemiddel og borger kan være der. Ellers må I rykke skabet eller flytte rundt med sofagruppen. Uanset om I arbejder på sygehus eller i privat hjem, skal arbejdspladsen indrettes, så forflytninger kan foregå forsvarligt. Det kan være svært at få plads

nok til at udføre forflytning hensigtsmæssigt, og borgeren kan opleve det som et stort indgreb at skulle flytte rundt for at sikre det gode arbejdsmiljø. Alt sammen na-

turligvis i dialog med borger, patient og pårørende, så hjemmet fortsat opleves som et trygt sted at være. Der skal være plads til den gode forflytning.

Læs mere

forflyt.dk og
arbejdsmiljoweb.dk

På et nyåbnet profilplejehjem for ældre alkoholikere får personalet et særligt uddannelsesforløb i at tage sig af netop denne type beboere.

Af Birgit Soes Rasmussen ★ foto: Flemming Jeppesen

Alkoholikere får eget plejehjem

[cv]

Navn: Gritt Gjellerod

Alder: 52 år

Job: Sosu-assistent på profilplejehjemmet Solgården i Sjørlev, Silkeborg Kommune

Profilplejehjem

Solgården er Silkeborg Kommunes plejehjem for ældre alkoholikere. 1. oktober 2017 overgik plejehjemmet fra almindeligt plejehjem til profilplejehjem. Her er plads til 21 borgere plus to midlertidige. Stedet har en bedre normering end almindelige plejehjem. F.eks. er der altid to nattevagter. Udover sosu-korpset er der ansat en pædagog og en sygeplejerske.

Kilde: Silkeborg Kommune

Alkoholmisbrugere får ofte en række følgesygdomme som for eksempel små blodpropper og nervesmerter i fødder og hænder. Derfor er det ifølge social- og sundhedsassistent **Gritt Gjellerod** vigtigt med en specialiseret pleje. Det kan de få på Solgården.

Gritt Gjellerod har tidligere arbejdet med målgruppen i hjemmeplejen i Silkeborg og har været på Solgården i Sjørlev ved Silkeborg siden plejehjemmets åbning i oktober 2017. På Solgården har beboerne lov til at drikke den alkohol, de har lyst til. Det nye er, at de kan gøre det i trygge rammer og med hjælpen lige ved hånden.

“Nogle kommer hertil direkte fra forsorgshjem. Andre kommer fra eget hjem, hvor det hele har sejlet. På Solgården kan vi hjælpe med at disponere deres forbrug. Hvis de køber ind en gang om ugen, skal der helst være nok til ugen ud. Vi opbevarer alkoholen for dem og henter i depotet, når de beder om det,” siger Gritt Gjellerod.

Borgerne har også adgang til god mad, fællesskab med hinanden, medicinsk behandling, tilbud om NADA-øreakupunktur, der dæmper uro, og omsorg fra de ansatte.

“Jeg hører ofte, at de er glade og taknemmelige for at være her frem for at bo alene,” siger Gritt Gjellerod.

Hele personalet på kursus

Hun fremhæver, at alle medarbejdere på Solgården gennemgår det samme uddannelsesforløb, som klæder dem på til at arbejde med netop denne gruppe af ældre. Selv har hun for eksempel været på et kursus i konflikthåndtering, og flere kurser følger.

Gritt Gjellerod ser også store fordele i, at man arbejder tværfagligt på Solgården. Udover korpset af sosu-ansatte er der ansat en pædagog og en sygeplejerske på plejehjemmet.

Griner meget sammen

Hun er glad for at arbejde med netop denne type beboere.

“Det er hårdt, men det er også så meget andet. De er søde. Vi griner meget og har masser af ping-pong og sjov. De har spændende historier og ressourcer. Jeg forsøger at finde ind til, hvor vi har noget fælles at snakke om og møder dem i den situation, der er lige nu og her,” forklarer Gritt Gjellerod.

Hun søgte jobbet, fordi hun ønsker at arbejde med lige præcis denne målgruppe.

“Det er interessant at hjælpe en af de mest udsatte grupper i vores samfund. De har haft så mange nederlag i deres liv. De fortjener et værdigt liv, og det kan vi give dem her på Solgården.” ★

Sten Lucassen er glad for sin nye tilværelse på Solgården. “Her er så mange søde piger,” siger han med et glimt i øjet til Gritt Gjellerod. Hun er hans sundhedskontaktperson.

Annie Espersens krop sagde stop efter 40 år i hjemmeplejen. Med FOAs hjælp har hun fået **over 300.000 kroner i erstatning** for erhvervsevnetab og men.

Annie fik økonomisk tryghed

Vejen til erstatning

2011 September

Annie Espersens sag anmeldes til Arbejdsskadestyrelsen (hedder nu Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring) som erhvervsbetinget lænderygglidelse. Tre måneders arbejdsprøvnings på plejehjem.

2012 Februar

Arbejdsskadestyrelsen afgør et erhvervsevnetab på 12 procent. FOA anker. Annie Espersen bevilges fleksjob på 16 timer om ugen.

December

Annie Espersens erhvervsevnetab opgøres til 15 procent og et skattefrit engangsbeløb på 250.198 kroner. Erhvervsevnetabet tilkendes fra 9. februar 2012, og det betyder, at Annie modtager 3.450 skattepligtige kroner pr. måned fra februar til december. Dertil får hun skattefri erstatning på 77.213 kroner for 12 procent varigt men.

2014 Juni

Annie Espersens fleksjob nedsættes til 12 timer om ugen.

2017 Maj

Annie Espersens fleksjob nedsættes til 8 timer om ugen.

December

Annie Espersen fratræder sin stilling og går på fleksydelse.

“Hvad skal det ende med?” Sådan tænkte **Annie Espersen**, når hun endnu en gang måtte sygemelde sig eller slæbe sig på aftenvagte med smerter i led og ryg.

35 år i hjemmeplejen i Hjørring Vest havde sat sine spor, og efter en periode med mange sygemeldinger blev hun kaldt ind til sin leder og spurgt, om det ikke kunne være en idé at søge førtidspension.

“Den tanke var helt fjern for mig. Jeg har altid været glad for mit arbejde, og jeg ville gerne fortsætte, men jeg kunne jo også mærke, at det ikke gik,” fortæller Annie Espersen.

TR viste vejen

Det blev tillidsrepræsentant Heidi Lykkesgaard, der viste vejen til en løsning. Hun opfordrede Annie til at tage kontakt til FOA Vendsyssel. Hun mente, der kunne være mulighed for erstatning som følge af en erhvervsbetinget lidelse.

“Det var slet ikke faldet mig ind,” siger Annie Espersen.

I FOA Vendsyssel mente de, Annie havde en god sag.

“Jeg udfyldte papirer og indleverede mine lønsedler, og så kørte det.”

I første omgang fik hun anerkendt 12 procents tab af erhvervsevne. Det var ikke nok til at få erstatning, så FOA ankede.

Erstatning gav tryghed

Annie Espersen kom i arbejdsprøvnings på et plejehjem. Hun mødte fra klokken 15 til 19 og hjalp i køkkenet.

“Det gik rimeligt, og jeg fik tilkendt fleksjob på 16 timer med skånehensyn, så jeg blev fritaget for rengøring og tunge løft. Jeg kørte i mit gamle område og skulle guide selvhjulpne, demente borgere.”

Annie var glad for arbejdet, men havde stadig konstante smerter i alle led.

“Jeg mistede også mange penge ved at gå i fleksjob, og min mand var lige gået på efterløn. Vi måtte sælge vores hus, og jeg var usikker på, hvordan det hele skulle gå. Det var godt nok en træls periode,” husker Annie.

I december 2012 fik hun anerkendt 15 procent erhvervsevnetab, og det udløste en erstatning på 250.198 kroner. Derudover fik hun 77.213 kroner for varigt men.

“Erstatningerne betød meget. Det gav mig økonomisk tryghed igen,” fortæller Annie Espersen.

Det var et godt arbejde, men jeg havde konstante smerter i alle led.

Væltede på cyklen

I sommeren 2016 væltede Annie Espersen på sin cykel i forbindelse med arbejdet og måtte opereres i knæet.

“Jeg var hos FOA for at høre om mulighederne for efterløn, og så spurgte de, hvordan det gik. Jeg fortalte, at jeg var væltet på cyklen, og FOA mente, der var en ny sag. Den kører nu. Hvis jeg selv skulle have stået for det hele, var jeg stået af for længst,” siger hun.

I december 2017 valgte Annie Espersen at stoppe og gik på fleksydelse efter i alt 40 år i hjemmeplejen.

“Der er ingen brusk tilbage mellem knoglerne i min ryg. Jeg har daglige smerter og får meget smertestillende medicin. Dengang, jeg begyndte i hjemmeplejen, havde vi ikke mange hjælpemidler, og vi kunne have 40 besøg eller mere på en aftenvagte. Det er godt, de unge i dag er mere bevidste om at passe på sig selv.” ★

info@anniheiberg.dk

En samlet erstatning på godt 327.000 kroner gav Annie Espersen økonomisk sikkerhed efter en lang periode, hvor hun ikke vidste, hvordan hun skulle klare nedgangen fra løn til fleksydelse.

[bag om ordet]

Fleksydelse er en tilbagetrækningsordning for fleksjobbere, der ønsker at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet inden folkepensionsalderen. Minder om efterløn.

Kilde: Beskæftigelsesministeriet

.....

Forlig eller forlis

Ender overenskomstforhandlingerne i 2018 fredsommeligt

med underskrifter på nye overenskomster eller med røde hænder i gaderne med krav om mere i løn? Det er det store spørgsmål i skrivende stund (5. marts), hvor overenskomstforhandlingerne er brudt sammen for både de statsansatte og de ansatte i kommuner og regioner. Herefter kommer hovedslaget om din løn de næste tre år til at stå i Forligsinstitutionen, som vil forsøge at mægle mellem parterne for at undgå en storkonflikt. De statsansatte vil fortsat have en andel af opsvinget efter otte års økonomisk krise. Det samme vil vi i kommuner og regioner.

[kort sagt]

I skrivende stund er det uvist, om det lykkes at lande et forlig. Vi håber det, men hvis ikke, er vi klar til strejke.

Under krisen var vi tvunget til at indgå forlig, som lige med nød og næppe kunne sikre reallønnen – dét du kan få for din løn. Nu er krisen aflyst, og så skal de offentligt ansatte naturligvis have andel i det opsving, som resten af befolkningen oplever. Nu skal reallønnen forbedres.

Nu er krisen aflyst, og så skal de offentligt ansatte naturligvis have andel i det opsving, som resten af befolkningen oplever.

Der er også andre bolde i luften. Det gælder sikring af frokostpausen for dem, der har haft den i årtier, uden at den er nedskrevet i overenskomsten. Desuden gælder det lærernes arbejdstid. I kommuner og regioner spiller arbejdsgivernes krav om færre seniordage en væsentlig rolle. Det samme gør vores krav om et særligt løft til de kvindedominerede fag og de lavtlønnede – ud over lønspørgsmålet for alle.

Kan de statsansatte og innovationsminister Sophie Løhde ikke nå hinanden, og de kommunalt og regionalt ansatte ikke komme overens med kommuner og regioner, så ender det i konflikt. Enten strejke fra lønmodtagernes side eller lockout fra

arbejdsgivernes side. Eller begge dele. I FOA har vi afsluttet udpegningen af strejkesteder, så vi har hjemmearbejdet på plads. Alle forhandlere håber naturligvis på en løsning i Forligsinstitutionen med et ordentligt indhold, men lykkes det ikke, så må vi lægge arm med hinanden. Det er lige efter bogen. ★

Dennis Kristensen

Af Dennis Kristensen, formand ★ foto: Jørgen True

Facebook

OK18: Ros til sammenholdet

22. februar 2018

Jeg har i mange år haft en negativ holdning til jeres arbejde. Men må tage det til mig. I disse forhandlinger gør I virkelig noget for sagen, og jeg elsker samarbejdet med de andre fagforbund. Lad dem mærke et sammenhold.

Mikah Kjær Dalum

Facebook

Stå sammen for bedre (køre)tider

20. februar 2018

I alt for mange år har vi kørt stærkere og rendt hurtigere. Og på den måde ændrer vi ikke en skid. Vi må ikke nedlægge arbejdet, men vi må gerne stå sammen og sige: 'Det kan IKKE nås'. Jeg ved, det er hårdt, fordi vi har med mennesker at gøre, og vi vil så gerne nå vores opgaver, men stå nu sammen!

Zascha Birkedal

Sendt til redaktionen

Mange uflagerte i psykiatrien

16. februar 2018

Jeg arbejder i psykiatrien, og der ansættes flere med titlen 'miljøarbejder'. Det hedder sig, at de kun skal være omkring patienterne som aflastning til for eksempel at spille kort og gå ture. Men fakta er, at de bruges som ekstra per-

Vores mission er ikke selvmedlidenhed og udbredelse af synd-for-kultur.

GERDA LARSEN

Hvad mener du?

Her bringer vi uddrag af debatten på FOAs Facebook-side.

sonale, fordi der ikke kan rekrutteres nok uddannede. Det sniger sig langsomt ind, selv om vi som personale protesterer – for hvem skal beskytte det personale, som ikke er uddannet, ved eksempelvis voldsepisoder?

Anni Marschall Kristensen

Sendt til redaktionen Jeg er træt af synd-for-kulturen 3. februar 2018

Der er en udtalt synd-for-kultur i pleje- og omsorgsfagene. For eksempel i forhold til at arbejde i weekender og helligdage. Men vi er ikke de eneste, der får samfundet til at fungere døgnet rundt, året rundt. Fly-, tog- og færgetrafik fungerer også på ubekvemme tidspunkter. Transportsektoren og detailhandlen ligeså. Her arbejder mennesker også med at imødekomme vores behov næsten uanset tidspunkt på døgnet. Som ansat i plejesektoren

ved man, at vi skal forsøge at støtte, ændre og lindre uanset tidspunkt. Det er vores mission. Vores mission er ikke selvmedlidenhed og udbredelse af synd-for-kultur.

Gerda Larsen

Sendt til redaktionen Jeg forstår godt flugten fra hjemmeplejen 17. februar 2018

Jeg er tilknyttet et vikarbureau og kommer derfor i mange kommuner. Problematikken er den samme alle steder. Der sidder en planlægger, hvis fornemmeste opgave åbenbart er at frustrere det faste personale mest muligt. Ligeledes borgerne, som får besøg af mange forskellige hjælpere. Vores fornemmeste opgave i plejen er at observere og rapportere eventuelle ændringer hos borgerne. Hvordan skal man kunne det, når man ikke kender borgerne tilstrækkeligt godt? Måske kommunerne og deres

ledere skulle prøve at kikke på årsagen til, at medarbejderne forsvinder.

Berit Gevad

Sendt til redaktionen Hvorfor skal vi tages som gidsler i OK18? 19. februar 2018

Det er skræmmende, at det kommunale område kan have i konflikt på baggrund af lærernes arbejdstid. Jeg har altid gået under fanerne, når urimelige indgreb har fundet sted og nedlagt arbejdet i et håb om at forandre uretfærdige forhold. Men aldrig sammen med lærere. De har undervist, mens vi andre demonstrerede og strejkede. Og nu vil vores forhandlere sende alle ansatte ud i konflikt på grund af lærernes arbejdstid. Jeg har aldrig oplevet lærerne være solidariske med os andre. Jeg kæmper gerne for bedre forhold, men på et ordentligt grundlag, og det mener jeg på nuværende ikke er til stede.

Marianne Kring

Virker aktivering?

Mange ledige kommer i praktik på arbejdspladserne. Har I gode erfaringer med at hjælpe dem videre i fast job?

Tema side 34-41

 Sig din mening på facebook
facebook.com/foadanmark

Mange har verdens bedste kolleger

FOAs Facebookside opfordrede brugerne til at dele en animation med et hjerte, hvis de havde verdens bedste kolleger. Og det var der mange, som havde: Over 6.000 gange blev opslaget delt og nåede ud til over 450.000 personer på Facebook.

Redaktionen forbeholder sig retten til at forkorte debatindlæg og læserbreve sendt til Fagbladet samt kommentarer på Fagbladet FOA og FOAs Facebookprofil.

Kortere aktivering stiller ledige dårligere

Ledige får **sværere ved at komme i job**, fordi kommuner forringer aktiveringsforløb, vurderer forsker.

Af Finn Danielsen

Arbejdsløse har fået kortere tid til at få fodfæste på de arbejdspladser, hvor de sendes i aktivering. Det viser tal fra statistikdatabasen jobindsats.dk. Kommunerne giver markant færre og kortere jobtilbud med løntilskud end i 2010. Derudover udgør kort virksomhedspraktik en større andel af aktiveringsforløbene.

Det giver arbejdsløse en dårligere chance for at få fast job, vurderer professor **Thomas Bredgaard**, Aalborg Universitet.

“Korte forløb som virksomhedspraktik er det første trin på stigen, som handler om træning og afklaring, mens løntilskud kan ses som det sidste trin inden fastansættelse. Man kan frygte, at der nu mangler nogle trin på stigen,” siger han.

Ifølge Thomas Bredgaard holder kommunerne igen med at lave langsigtede forløb, fordi de selv skal betale for dem. Tidligere fik de tilskud fra staten.

Ubekymret minister

Mona Striib, næstformand i FOA, ærgres sig over, at en tid med faldende ledighed og færre ekstraordinært ansatte ikke bruges til at gennemføre ordentlige tilbud.

“Vores erfaring er, at de ledige dribler rundt i korte virksomhedspraktikker, uden at det fører nogle steder. Det er skidt for dem. Det er også skidt for vores travle arbejdspladser, der skal bruge tid på det, uden at de kan se resultater.”

Beskæftigelsesminister **Troels Lund Poulsen** (V) er ikke bekymret over udviklingen.

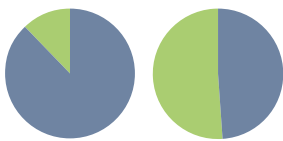
“Lange aktiveringsforløb er ikke noget succeskriterie. Tværtimod. Analyser viser, at offentligt løntilskud kan fastholde ledige i forsøgelse. Men hvis kommunen mener, at det er den rigtige indsats, er det stadig muligt,” skriver han i en mail til Fagbladet FOA. ★

fida@foa.dk

Praktik fylder mere

Fra 2011 til 2016 er antallet af dagpengeberettigede i løntilskud i kommunerne faldet fra 10.282 fuldtidspersoner til 1.026. Flere kommer i virksomhedspraktik. En lignende udvikling ses for kontanthjælpsmodtagere.

Dagpengemodtagere i aktivering

2011	2016
● Løntilskud 88 %	● Løntilskud 49 %
● Virksomhedspraktik 12 %	● Virksomhedspraktik 51 %

Kilde: Jobindsats.dk

Kortere tilbud til ledige

- I 2010 varede et aktiveringsforløb med løntilskud i kommunerne for dagpengeberettigede 20,5 uger, i 2016 kun 11,4 uger.
- For kontanthjælpsmodtagere i løntilskudsjob er der sket et fald fra cirka 17 uger til cirka 12 uger.

Kilde: Jobindsats.dk

Social- og sundhedshjælperne
Janni Harbo (tv.) og Tina Happel
**er begge kommet i job efter
aktiveringstilbud** på Funder
Plejecenter.

“Vi kan ikke vurdere folk på fire uger”

På Funder Plejecenter
hjælper de gerne ledige,
men det er et **krav, at de
vil arbejde eller uddanne
sig inden for faget.**
Det tager tid at vurdere.

Af Finn Danielsen ★ foto: Niels Åge Skovbo

Læs videre på næste side →

3

ledige ad gangen er grænsen for, hvad Funder Plejecenter kan klare. Det svarer til 10 procent af det faste personale.

Kilde: Funder Plejecenter

[bag om ordet]

- **Virksomhedspraktik** skal optræne faglige, sociale eller sproglige evner og afklare, hvor praktikanten gerne vil arbejde. Lønnen er den offentlige ydelse, som den pågældende får.
- **Jobtilbud med løntilskud** skal genoptræne faglige, sociale eller sproglige evner eller tilbyde ny oplæring. Løn- og arbejdsvilkår skal følge overenskomsten uden at være højere end den offentlige ydelse, personen får.

Kilde: Cabiweb.dk

Løntilskud giver flest job

I 2016 havde 47 procent af aktiverede med løntilskud i det offentlige arbejde tre måneder efter aktiveringen. Det samme gjaldt kun for 35 procent af dem, der var i virksomhedspraktik.

Kilde: Jobindsats.dk

Stor besparelse på aktivering

Et flertal i Folketinget har aftalt at ændre på den refusion, som kommunerne får, når de aktiverer arbejdsløse. Ændringen betyder en besparelse på 870 millioner, hvilket svarer til cirka en sjettedel af de midler, der i dag bruges til aktivering.

Kilde: AE-rådet

Leder Karen Flensted Lang (i midten) sammen med tillidsrepræsentant Pia Bjerregaard (øverst) og arbejdsmiljørepræsentant Tina Happel. De udgør tilsammen den trio, som **tager stilling til, hvor mange aktiveringsforløb der er plads til** på plejecentret.

Social- og sundhedshjælperne Janni Harbo (tv.) og Tina Happel **i snak med** beboer Karin Rasmussen.

“Vi kan ikke vurdere folk på fire uger”

- ➔ Det er ikke hvem som helst, der kommer i aktivering på Funder Plejecenter, der ligger i Silkeborg Kommune. Målet er entydigt, at den arbejdsløse får arbejde og uddannelse i ældreplejen.

“Vi kræver, at man interesserer sig for ældre mennesker og for arbejdet med dem. Det handler grundlæggende om ‘noget for noget’, hvor vi giver en masse i starten og får en masse tilbage senere, som kommer vores beboere til gode,” siger centrets leder **Karen Flensted Lang**.

Den målsætning kan være sværere at opfylde, når de arbejdsløse får kortere forløb, mener hun.

“Vi kan ikke på for eksempel fire uger vurdere, hvad folk kan. Og så bliver det meget sværere at bruge dem som vikarer

efterfølgende og finde ud af, hvad de videre skal.”

Social- og sundhedshjælper og tillidsrepræsentant **Pia Bjerregaard** er enig.

“De kortere tilbud går især ud over de svageste ledige med fysiske eller psykiske problemer, som har brug for længere tid, inden de føler sig trygge,” siger hun.

Brug for pauser indimellem

Både leder og tillidsrepræsentant ser indsatsen for at få arbejdsløse tilbage på arbejdsmarkedet som en naturlig del af arbejdet på plejecentret. Især fordi det kan fungere som rekruttering af arbejdskraft til plejeområdet. Og den positive holdning gennemstrømmer hele personalegruppen.

“Vi sætter stor pris på de ekstra hænder, og ingen oplever et pres på vores faste stillinger, fordi vi har nogle ekstraordinært ansatte. De kræver jo også noget mere af os,” siger Pia Bjerregaard.

Det overskud er der ikke altid, og det kan betyde nej tak til en arbejdsløs.

“Vi snakker altid i det enkelte team om, hvad og hvem vi kan klare, inden der tages en beslutning. Det kan både handle om beboersammensætningen, hvilke elever vi har, eller at vi bare har brug for en pause,” siger sosu-hjælper **Tina Happel**, der også er arbejdsmiljørepræsentant og vejleder for mange af de aktiverede.

Skal prøve hele paletten

Tina Happel udgør sammen med lederen og tillidsrepræsentanten den trio, som klarer de overordnede snakke om, hvor mange opgaver med aktivering, centret har plads og overskud til. Det er også trioen, der evaluerer forløbene.

Med-
arbejdere
høres ikke
Side 38-39

Opgaverne til de aktiverede på plejecentret kan variere meget, for de tilpasses individuelt til den enkeltes formåen og evner.

“Men de laver det samme som os andre bortset fra opgaver, som ufaglærte ikke må påtage sig. Det er ikke sådan, at de for eksempel kun har rengøring,” siger Tina Happel.

Pia Bjerregaard understreger, at det er vigtigt, at aktiverede får prøvet hele paletten.

“De får ikke snust rigtigt til faget, hvis de ikke er med i kerneopgaverne. Og så kan de jo ikke sige, om de vil arbejde med det her resten af livet.” ★

fida@foa.dk

Fra tøjbutik til ældrepleje

Janni Harbo

blev arbejdsløs, da hun sagde op efter 15 år i en tøjbutik.

I 2014 var hun i et kort praktikforløb på Funder Plejecenter, hvor hun efterfølgende fik fire måneder i et løntilskudsjob. Det førte til et vikariat på halvandet år, hvorefter hun uddannede sig til social- og sundhedshjælper. Nu arbejder hun på en skole med unge udviklingshæmmede handikappede.

“Da jeg var i løntilskudsjob, tog det faste personale godt imod mig, og de var der altid, hvis jeg var i tvivl om noget,” siger Janni Harbo.

Syerske blev til sosu

Tina Happel

har en fortid som syerske gennem 20 år. Men en fabrikslukning i 2012

gjorde hende arbejdsløs.

Hun kom til Funder Plejecenter efter fire ugers praktik på et andet plejecenter. Efter mere praktik fortsatte hun i et løntilskudsjob, og så havde hun arbejdstimer nok til at uddanne sig til social- og sundhedshjælper på voksen-elevløn. I dag er hun fastansat på Funder Plejecenter, arbejdsmiljørepræsentant og vejleder for arbejdsløse i aktivering.

“Som aktiveret oplevede jeg hurtigt at blive en del af fællesskabet. Jeg var ikke bare ‘Tina i lønskud’,” siger hun.

En god virksomhedspraktik kræver ressourcer

Der skal være overskud til at give et ordentligt praktikforløb, men teknisk servicemedarbejder Michael Magnussen oplever ofte, at **medarbejderne ikke bliver hørt**, selvom loven kræver det.

.....
Af Morten Olsen ★ foto: Niels Åge Skovbo

Det kræver tid og overskud hos teknik- og servicemedarbejderne, hvis de skal give en virksomhedspraktikant et ordentligt forløb. Det mener **Michael Magnussen**, der er tillidsrepræsentant for teknik- og servicemedarbejderne i Viborg Kommune.

“Det er ikke nødvendigvis et plus, som mange tror. Det er jo mennesker, der ofte har en lang

ledighedsperiode bag sig, så det kræver, at man lægger andre opgaver væk og nærmest mandsopdækker dem,” forklarer han.

Michael Magnussen har bemærket, at nogle personer cirkler rundt i systemet i lang tid uden at komme videre, og det undrer ham.

“Det giver ingen mening at være i praktik i 13 uger som teknik- og servicemedarbejder for at

Teknik- og service-
medarbejder Michael
Magnussen oplever
at få folk i virksom-
hedspraktik, som han
og kollegerne ikke har
været med til at god-
kende. **Det har givet
nogle ærgerlige
situationer.**

ordinært ansatte på en ar-
bejdsplads med 60 medarbej-
dere. Men Michael Magnus-
sen har prøvet at stå med
fire ekstraordinært ansatte
til et team, der bestod af tre
teknik- og servicemedarbej-
dere, men det levede for-
melt set op til reglerne, fordi
lærere og andre ansatte på
skolen bliver talt med i det
samlede regnestykke.

Medarbejdere skal høres
Claus Jensen, der er afdelings-
leder i arbejdsmarkedsafde-
lingen i Viborg Kommune
siger, at det ikke er lovligt,
og at han har understreget
over for jobkonsulenterne,
at der skal være et rimeligt
forhold mellem ekstraordi-
nært ansatte og ordinært
ansatte.

Han siger også, at det hø-
rer til sjældenhederne, at
nogle er i praktik i tre eller
fire perioder, og hvis det
sker, bør man prøve at finde
forskellige typer af praktik
i stedet for at blive ved med
at forsøge samme fagom-
råde.

**Gode råd til
aktivering**
Side 40-41

Til gengæld afvi-
ser Claus Jensen,
at der bliver
sendt folk ud i
ekstraordinære an-
sættelser uden medar-
bejderne er blevet hørt. Han
understreger dog, at hø-
ringspligten ikke betyder, at
medarbejderne har krav på
at give samtykke til en eks-
traordinær ansættelse. ★

mortenolsen99@gmail.com

finde ud af, om det er det,
man vil – for så at få 13 uger
igen et andet sted,” siger
han.

Reglerne bliver brudt

Han oplever, at han og kolle-
gerne får folk ud, som de ikke
har været med til at godken-
de. Det skuffer Michael Mag-
nussen. For ifølge reglerne
skal medarbejderrepræsen-
tanter høres, før de får kolle-
ger ud i ekstraordinære an-
sættelser. Men det glipper af
og til og har givet ærgerlige
situationer, hvor Michael
Magnussen måtte sende folk
hjem igen.

“Vedkommende har mås-
ke gået uden tilknytning

til arbejdsmarkedet i lang
tid og er jublende lykkelig
over, at han eller hun kan
komme ud i en arbejds-
prøvning. Og så
kommer der sådan
en bastard af en
tillidsrepræsen-
tant og siger, reg-
lerne er ikke over-
holdt, så du må gå
hjem igen. Det er bestemt
ikke særlig sjovt,” siger Mi-
chael Magnussen.

Fire praktikanter og tre ansatte

Det sker også, at reglerne
bliver brugt anderledes, end
de var tiltænkt. For eksem-
pel må der være 10 ekstra-

Færre i aktivering

Fra 2010 til 2016 er antallet
af ledige (omregnet til fuldtid)
faldet fra 163.454 til 112.331.
Antallet af dagpengeberetti-
gede i aktivering er i 2016 kun
en tredjedel af antallet i 2010,
mens antallet af kontant-
hjælpsmodtagere i aktivering
er næsten halveret i perioden.

Kilde: Danmarks Statistik

FOA-arbejdspladser bedst til svage ledige

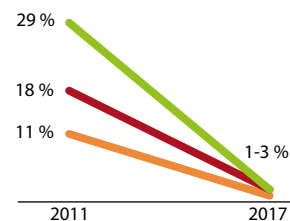
Kommunale arbejdspladser
anses for bedre end private til
at aktivere og inkludere men-
nesker med mange udfordrin-
ger. På FOAs område har de
ansatte socialfaglige kompe-
tencer, der også kan anven-
des i forhold til aktiverede.

Kilde: Jobcentre og HR-afdelinger
i SFI-undersøgelsen 'Rummelighed
i praksis', 2017

Stejlt fald for løntilskud i FOA-faggrupper

Kommunerne har placeret
mange ekstraordinært ansat-
te med løntilskud i FOAs fag-
grupper. Men alle grupper har
oplevet et massivt fald i antal-
let, siden det toppede i for-
året 2011.

Aktiveredes andel af fastansatte

29 % → 2 %
Tekniske servicemedarbejdere

18 % → 1-3 %
Ufaglærte sosu'er og
husassistenter

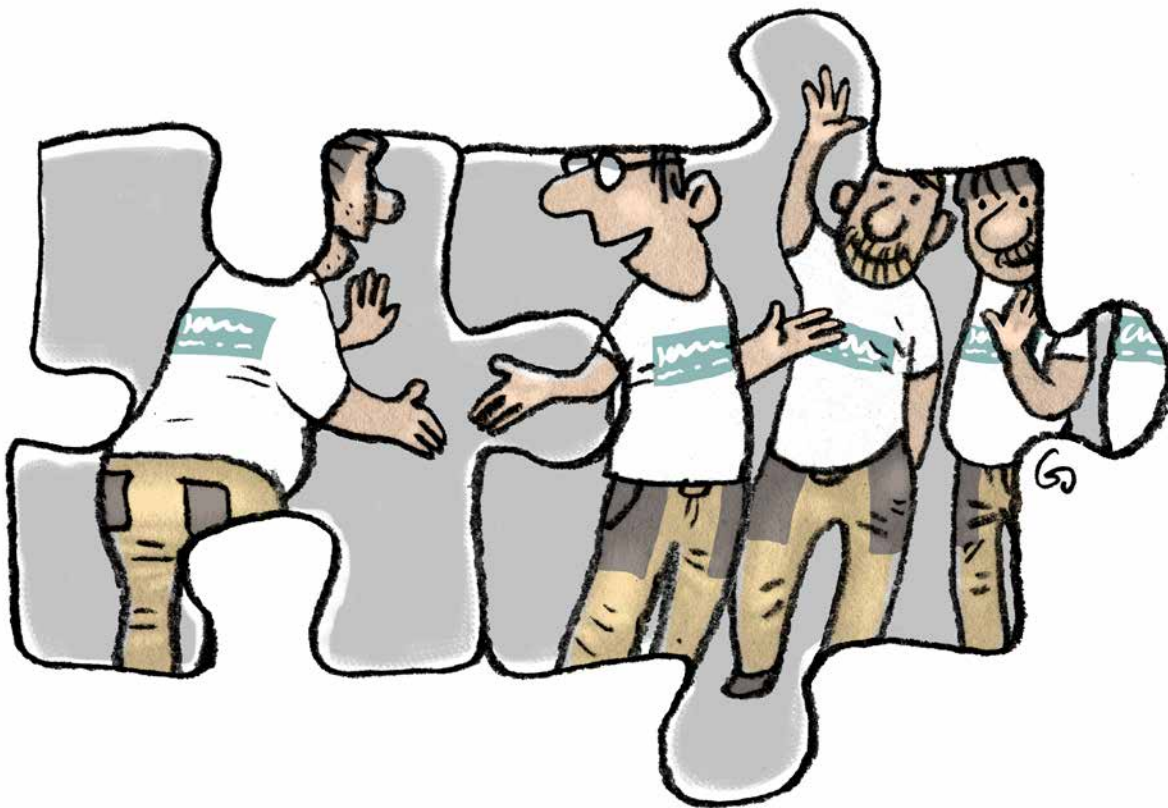
11 % → 1 %
pædagogmedhjælpere

Kilde: Kommunernes og Regioner-
nes Løndatakontor

6 råd til god aktivering

Arbejdsløse i aktivering kan blive en gevinst for din arbejdsplads. Men I skal **investere tid og engagement og lave klare aftaler.**

Af Finn Danielsen ★ illustration: Gitte Skov

1 Åbn jeres fællesskab

I skal sørge for, at aktiverede føler sig som en naturlig del af kollega-fællesskabet. Den udpegede vejleder skal gennem jævnlige samtaler sikre sig, at aktiverede har en oplevelse af, at han eller hun tilfører værdi til arbejdspladsen og får anerkendelse for det.

2 Aktiveringen skal give mening for alle

Alle ansatte skal bakke om den aktiveredes forløb på jeres arbejdsplads. Og det skal give mening for både det faste personale og for den aktiverede. Tag altid en samtale med den aktiverede inden forløbet, så I får afstemt forventningerne.

3 Vælg opgaver med omhu

I skal blive enige om, hvilke opgaver den aktiverede må påtage sig. Både for at undgå, at kerneopgaven løses dårligere og for at undgå opgaveglidning fra fastansatte til aktiverede. Men vær også opmærksom på, at der kan være store forskelle på, hvad aktiverede kan bidrage med fra starten.

4 Brug jeres sociale kapital

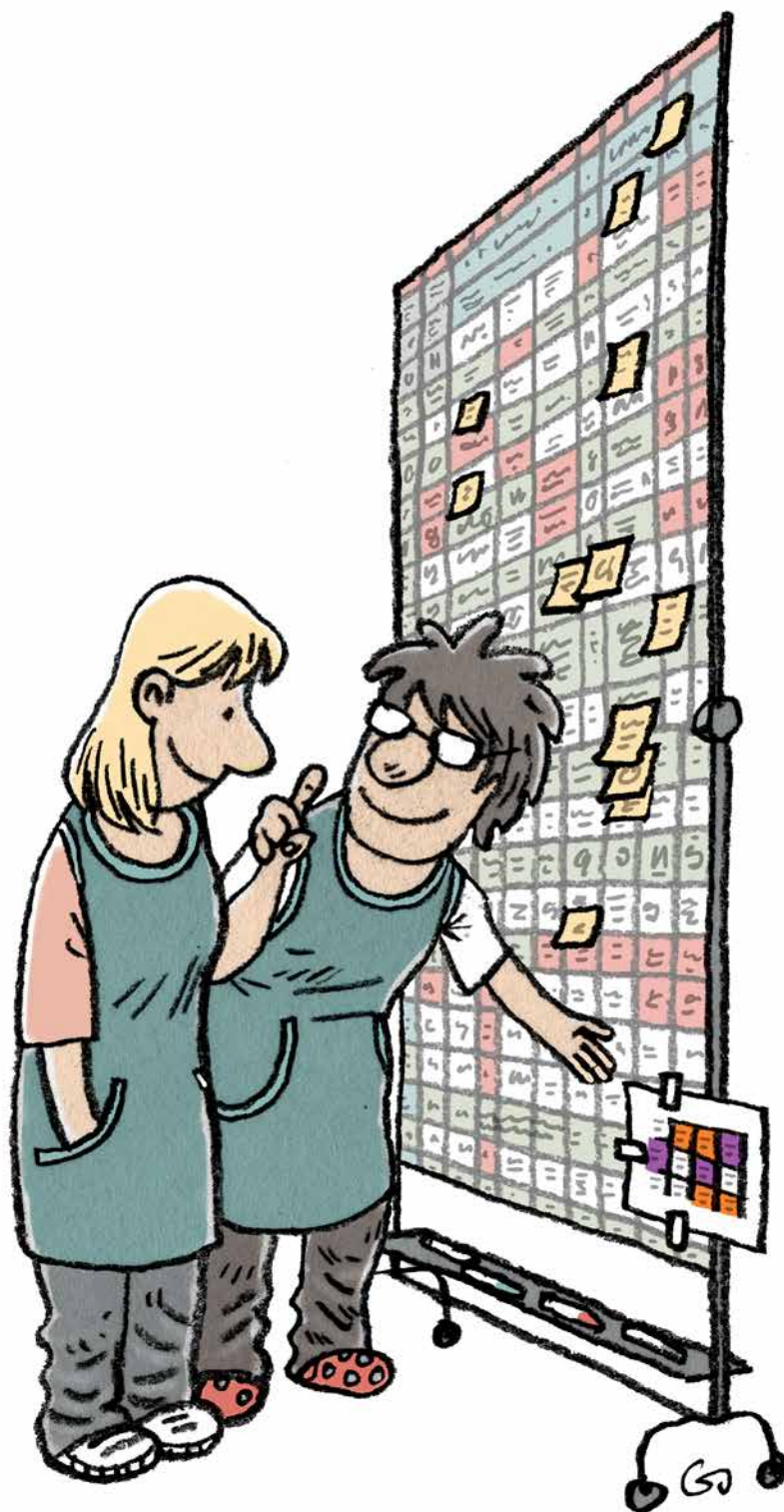
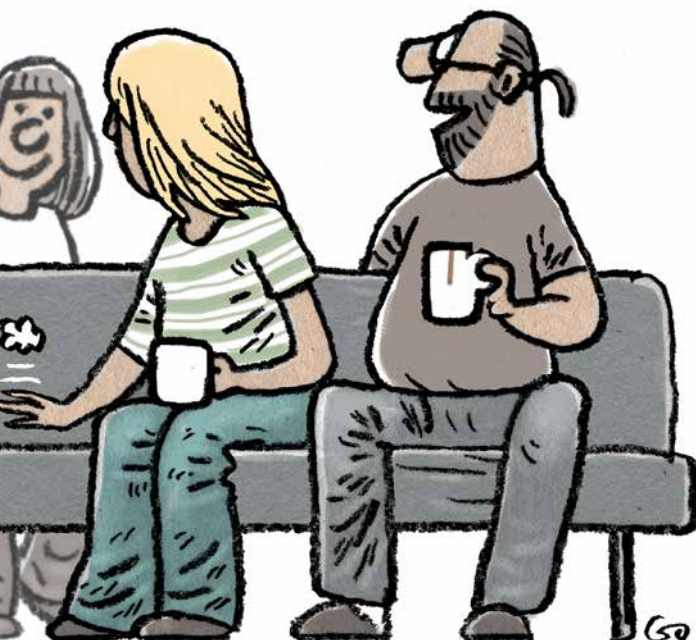
I skal have overskud til den aktiverede. Derfor er det godt, hvis I som arbejdsplads har rigeligt med social kapital, det vil sige et godt psykisk arbejdsmiljø, der bygger på tillid, retfærdighed og samarbejdsevne.

5 Tilrettelæg forløbet

I skal tilrettelægge et samlet forløb, som både I og den aktiverede samlet oplever mere som aflastning end belastning. Forløbet skal have en varighed, der både giver den aktiverede en grundig introduktion og efterfølgende giver den aktiverede mulighed for at bruge egne styrker og bidrage til løsningen af opgaverne på jeres arbejdsplads.

6 Husk formålet med aktiveringen

I skal være særligt opmærksomme på, at formålet med aktiveringen er, at den arbejdsløse senere ansættes i en fast stilling, begynder på en uddannelse eller på anden vis får fodfæste på arbejdsmarkedet.

Kilder: 'Rummelighed i praksis' fra SFI-Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 'Fra udsat til ansat' fra Væksthusets Forskningscenter samt Funder Plejecenter

F

Følg Fagbladet FOA på Facebook

- Få nyheder om din faggruppe fra Fagbladet FOA
- Giv din mening til kende
- Tip redaktionen med forslag til historier

7 skridt

Hvis du vil være sikker på at få din pension fra dag ét, så **søg i god tid**, inden du når folkepensionsalderen.

Til dig der skal på folkepension

1 Alle folkepensionister har som udgangspunkt ret til et grundløb. I 2018 er grundbeløbet på 74.844 kroner om året.

2 Når du nærmer dig pensionsalderen, skal du imidlertid selv sørge for at søge folkepension. Den bliver ikke udbetalt automatisk, og du modtager ingen påmindelser.

3 Du kan søge om folkepension på borger.dk op til et halvt år, før du når pensionsalderen.

4 Du kan også få et pensions-tillæg til folkepensionen. Beløbet afhænger af, om du er enlig eller ej, og hvad du ellers har af løbende indtægter.

5 Som folkepensionist kan du desuden have ret til forskellige tillægs-ydelser som for eksempel ældrecheck og helbredstillæg. På borger.dk kan du beregne, om du kan få tillægsydelser.

6 På pensionsinfo.dk kan du få et overblik over, hvor du har pensionsopsparing stående, og hvor meget du kan få udbetalt, når du går på pension.

7 Udover folkepension vil du typisk også have en månedlig livslang udbetaling fra ATP og fra dit pensionsselskab. Udbetalingen fra ATP sker automatisk. Du skal selv kontakte dit pensionsselskab for at få sat udbetalingen af din pensionsopsparing i gang.

Gode råd

Kend din pensionsalder

Hvornår du har ret til folkepension, afhænger af din fødselsdato.
Før 1954: 65 år
1954: 1. halvår: 65,5 år, 2. halvår: 66 år
1955: 1. halvår: 66,5 år, 2. halvår: 67 år
1956-1962: 67 år
Fra 1963: 68 år
Fra 1967: Er du født i 1967 eller senere, kan din folkepensionsalder stadig blive reguleret.

Kilde: Borger.dk

Ikke alle har ret til fuld pension

For at få udbetalt fuld folkepension skal du have boet i Danmark i mindst 40 år, fra du var 15 år og frem til pensionsalderen. Har du boet her mindre, bliver beløbet mindre.

Læs mere

borger.dk

Få gode råd til pensionen

Er du fyldt 59 år og har pensionsordning i PenSam, kan du deltage i seniormøder og få gode råd til pension.

Læs mere

pensam.dk/senior

Kilde: PenSam

Mester i rabat

Dagplejer **Lene Madsen** fra Brørup får tit rabat eller ekstra varer med i prisen, når hun handler.

"I Brugsen før lukketid spørger min mand og mig: Skal vi hjælpe med at rydde fadet? Så får vi fem bøffer, men betaler for tre."

Sidst de købte bil, fik de nej til en rabat på 10.000 kroner.

"Vi mente nu godt, de kunne give lidt. Til sidst fik vi et sæt vinterdæk og fælge uden beregning."

I en antikbutik i Hellerup blev Lene Madsens talent sat på prøve, før hun fik en sølvkniv med i købet. "Året efter, da vi kom derind igen, sagde den nydelige dame: 'Gud, det er da jer fra Jylland, der skal have rabat!' Så måtte jeg i gang igen."

Lene Madsen ved, at både køber og sælger skal være glade.

"Kunsten er at finde balancen, det mulige set med den andens øjne. Du skal ikke forlange det ublu, du skal kunne være dig selv bekendt. Når begge har en god dag, går man derfra og siger: 'Yes, det var fedt!' ★

Det betaler sig at prutte

Vær venlig og **forbered dig grundigt**, så kan du prutte prisen ned på næsten alt.

Tør du prutte om prisen på mange varer og tjenester, er der god chance for, at det lykkes. Det har **Charlotte Flach** personlig erfaring med. Hun har en baggrund som advokat og driver et firma, der rådgiver om forhandling.

"De fleste tror, at en pris er en fast pris, men intet kan være mere forkert. Fødevarer er sværere, men lige så snart man er ude i brugskunst, vaskemaskiner, biler, er man næsten blåøjet, hvis ikke man forsøger at prutte. Når man får lidt erfaring, går der sport i det," siger hun.

Forbered dig ved at undersøge priser på net og i butikker.

"Ved at få fakta på plads klæder du dig selv på mentalt. Så kan du begrunde, hvorfor du skal have varen billigere. Beslut også, hvad du maksimalt vil give, hvornår du vil sige nej og gå fra forhandlingen."

Når du står i butikken, lyder Charlotte Flachs råd:

"Vær venlig, ikke for ivrig, tal positivt, skru charmen på, få opbygget relationen. Så kan du komme med dit udspil: 'Kan jeg få en rabat?' Udspillet skal være ambitiøst, men realistisk. Sælger skal høre, at du er seriøs."

Fortvivl ikke, hvis du får et nej.

"Spørg ind til hvorfor? Hav mod til at være i det, hold dialogen i gang. Måske får du inspiration til at få noget andet, en mængderabat, flere varer eller ekstra service." ★

At prutte er at forhandle

Er du god til forhandlingsteknik, opnår du nemt rabat på varer og tjenester. Følg rådene her.

○ Vær venlig

God forhandling gør begge parter til vindere. Tal aldrig butik eller vare ned.

○ Find en sælger, der må forhandle.

Så tæt på chefen som muligt.

○ Find fakta

Tjek priser, også for sammenlignelige produkter.

○ Bliv i dialogen

Får du nej, så spørg ind. Stil hv-spørgsmål: hvordan, hvorfor. Brug åbninger til nye forslag.

○ Forbered udspil

Hvad vil du bede om og med hvilken begrundelse?

○ Få mere med i prisen

Bed om ekstra varer eller service.

○ Fastlæg maksimum

Beslut på forhånd, hvad du vil give, og sig det eventuelt.

○ Find fejl

Er varen uperfekt, bør du have rabat.

Kilde: Advokat og rådgiver Charlotte Flach, Forbrug.dk

85

procent af dem, der pruttede om hårde hvidevarer i 2015, opnåede en bedre pris. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen undersøgte 13 typer af varer og tjenester som f.eks. babyudstyr, tandlæger, håndværkere, pakkerejser, mobilabonnementer og forsikringer. Fitnessabonnementer var sværest, her fik 62 procent dog forhandlet prisen ned.

Kilde: Megaafmåling for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Bag om ordet

Ordet **prutte** i betydningen tinge om prisen kommer fra tysk dialekt, hvor 'proten' betyder gøre indvendinger, mukke, skælde ud. På norsk dialekt betyder 'pruta' at skændes.

Kilde: Ordnet.dk og Dansk Sprognævn

Få lidt ekstra udsalg

Selvom der allerede er udsalg, udelukker det ikke, at du kan få et ekstra nedslag i prisen. Køber du både varer, der er nedsat, og varer, der ikke er, så prøv at høre sælgeren, om der kan 'smitte lidt udsalg af' på de varer, der ikke er nedsat. Det kan meget vel være, at du på den måde kan være heldig at få lidt ekstra rabat.

Kilde: Forbrug.dk

Har du et spørgsmål om din privatøkonomi, du gerne vil have svar på? Så send dit spørgsmål til **brevkasse@foa.dk** eller udfyld formularen på **foa.dk/brevkasse**, og redaktionen vil kontakte en ekspert, der kan hjælpe dig med at få svar på dit spørgsmål.

21. marts

kan du udfylde dit dagpenge- eller efterlønskort på foa.dk. Se oversigt over alle datoer på foa.dk/udbetalingsperioder.

Husk at udfylde din joblog

Mindst en gang om ugen skal du skrive de job, du søger, i en digital joblog – enten via foa.dk/akassen eller jobnet.dk. Du skal logge mindst en-to job om ugen, så du som minimum logger seks job over en periode på fire uger. Derudover skal du hver måned gemme mindst én jobansøgning i din joblog. Det kan få konsekvenser for dine dagpenge, hvis du ikke opfylder disse krav.

Nyt job?

Find dit nye job på FOA Job via foa.dk/akassen.

Digital post

Vi sender de fleste af vores breve digitalt til din indbakke på foa.dk/indbakke. På 'Mit FOA' i øverste højre hjørne på hjemmesiden kan du vælge, om du vil have besked pr. mail eller sms – eller begge dele.

A-kassens callcenter – en udvidet service til dig

Hvis du har brug for at kontakte a-kassen uden for normal åbningstid, kan du ringe til vores **callcenter på telefon 46 97 10 10**. Vi har åbent mandag til fredag kl. 16-20. Her kan du få hjælp, når du har brug for det.

Skal du holde ferie i ferieåret 2018-2019?

Måske har du optjent feriepenge hos din arbejdsgiver. Men har du for eksempel været ledig, eller har du modtaget barselsdagpenge i 2017, kan det være, at du også har optjent feriedagpenge fra a-kassen. Hvis du har optjent dage med feriedagpenge, vil du modtage et brev.

Du kan maksimalt optjene 25 dage med feriedagpenge, og du skal holde ferien i perioden 1. maj 2018 til 30. april 2019.

Krav til dig, hvis du skal have feriedagpenge

Feriedagpenge kan betragtes som en erstatning for, at du ikke har optjent ret til fuld ferie hos en arbejdsgiver, for eksempel fordi du har været på dagpenge i en periode. I modsætning til feriepenge optjent efter ferieloven er feriedagpenge en særlig ydelse, som du kun har ret til, hvis du opfylder visse betingelser.

Du skal blandt andet have ret til dagpenge på ferietidspunktet og være i arbejde som lønmodtager eller være ledig og tilmeldt jobcentret. Hvis du har ret til at forlænge

din dagpengeret, kan du også modtage feriedagpenge i den forlængede dagpengeperiode. Du skal desuden umiddelbart før ferien opholde dig i Danmark og stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Sådan søger du

Du kan læse mere om reglerne på foa.dk/feriedagpenge. Her kan du også søge om at få udbetalt feriedagpenge. I feriedagpengebrevet, som du modtager i foråret 2018 i din indbakke på foa.dk/ indbakke, kan du se, hvor mange dage du har optjent med feriedagpenge. Du kan som regel tidligst få udbetalt dine feriedagpenge, når du har holdt den ferie, du måtte have optjent fra en arbejdsgiver – husk altid at oplyse om tidligere afholdt ferie, når du søger om feriedagpenge.

Husk at give besked

Hvis du er i arbejde, skal du aftale ferien med din arbejdsgiver. Er du ledig, kan du selv vælge, hvornår du vil holde ferie, men både jobcentret og din lokale a-kasse skal have besked – enten telefonisk eller via mail.

Vi skal have besked senest på feriens første dag. Jobcentret skal have besked så hurtigt som muligt og mindst to uger før feriens start.

Søg om feriedagpenge i god tid

Hvis du ikke overholder denne frist, har du pligt til at deltage i de møder og aktiviteter, som jobcentret indkalder til – også selvom du holder ferie. Deltager du ikke, risikerer du at få en karantæne og miste dagpengene for en periode.

Hvis du vil være sikker på at have dine feriedagpenge inden feriens start, skal vi have modtaget din ansøgning senest en måned, inden du holder ferien. Du kan søge om feriedagpenge for perioden 1. maj 2018 til 30. april 2019 helt frem til 31. maj 2019.

Hvis du har feriedagpenge til gode for perioden 1. maj 2017 til 30. april 2018, kan du søge om at få disse udbetalt frem til 31. maj 2018. ★

FOAs hjemmeside holder altid åbent. Her kan du finde nyttig viden og få et hurtigt overblik over de fordele, du har som medlem af FOA.

Illustration: Jørgen Stamp

OK18 – Følg med i din nye overenskomst

Der er gang i overenskomstforhandlingerne for FOAs offentligt ansatte medlemmer. Følg med i forhandlingerne og få svar på alle dine spørgsmål.

Læs mere

foa.dk/ok18

Foto: Colourbox.com

Mad på svensk og fransk

FOA sætter fokus på mad i dagtilbud som en vigtig del af et godt børneliv. Kom med til Sverige, Frankrig og Spanien i dette tema, som giver inspiration til mad og måltider i dagpleje og institutioner.

Læs mere

foa.dk/madiandrelande

Foto: Colourbox.com

Få styr på forårets fridage

Forårets helligdage er på vej, og flere af dem er omfattet af reglerne for søgnehelligdagsfrihed, de såkaldte FO-dage. Få overblik over, hvad du har ret til.

Læs mere

foa.dk/fo-dage

Mærkbare medlemsfordele

Hver eneste dag gør FOAs medlemmer en forskel for andre. FOA mener, at det arbejde fortjener at blive anerkendt og belønnet. Derfor tilbyder FOA inden for syv overordnede områder en række medlemsfordele som giver faglig udvikling, juridisk hjælp, oplevelser og en hjælpende hånd til økonomien. ★

Læs mere

foa.dk/medlemsfordele

Følg FOA på Facebook

Her kan du finde masser af nyheder og debat.
facebook.com/foadanmark

gæt et job

FOAs medlemmer er en broget flok. Her fortæller **Søren Johnsen Høj** om sit job. Kan du gætte, hvad han laver?

Jeg har to sæt arbejdstøj

I mit job er det en fordel at være lokalkendt.

Jeg har to sæt arbejdstøj til mit job. Det ene er blåt, det andet er gult.

Folk siger, at det er os, der bestemmer, hvor mange fisk der er i fjorden.

Jeg har både dag-, natte- og weekendvagter.

Jeg skal have sikkerhedssko på, når jeg er udendørs på mit arbejde.

Jeg bruger computer og telefon hver dag.

På mit job snakker vi meget om slusen.

Hvad laver Søren?

Kan han være ...

- Gadeplansmedarbejder
- Maskinmester
- Bademester
- Havnebetjent
- Miljøkontrollør

Send svaret og dine kontaktoplysninger til **quiz@foa.dk** senest 9. april. Så er du med i lodtrækningen om et gavekort til Coop Danmark til en værdi af 250 kroner.

Annette og de andre

- FOA har 20 medlemmer der er børnehaveklassemedhjælpere og 9 børnehaveklasseassistenter.
- Børnehaveklassemedhjælperen er med til at skabe en stabil, tryk og udfordrende hverdag for børnene.
- Det kræver ingen uddannelse at varetage jobbet som børnehaveklassemedhjælper, men man skal være god til børn.

[i nummer 7, 2017]

Annette Sørensen er børnehaveklassemedhjælper

Lea Kielsholm i København har gættet, at Annette Sørensen er børnehaveklassemedhjælper. Hun er den heldige vinder af et gavekort til Coop Danmark. Tillykke til Lea.

[cv]

Navn: Annette Sørensen
Job: Børnehaveklassemedhjælper på Lergravsparkens Skole i København
Medlem af FOA: siden 1998

WWW
sosu.dk

**Kender du én,
der vil andre det godt?**

Så fortæl at det er lige **NU,
man kan søge ind på
social- og sundhedsuddannelserne**

Hvem skal være din nye kollega?

Social- og Sundhedsskolen Fyn // ZBC SOSU Sjælland // SOSU NYKF // SOSU C // Social & SundhedsSkolen, Herning // SOSU Østjylland // SØPU København og Nordsjælland // Social- og sundhedsskolen Skive - Thisted - Viborg // SOSU Syd // Randers Social- og sundhedsskole // Social- og sundhedsskolen Esbjerg // Bornholms Sundheds- og sygeplejeskole // UC Diakonissestiftelsen // Social- og sundhedsskolen Fredericia-Vejle- Horsens // SOSU Nord //

Et hævet tå- eller fingerled kan være **første varsel om leddegigt**. Hvis sygdommen behandles tidligt, kan den 'slukkes' næsten uden at give mén.

Leddegigt skal bremses tidligt

Mennesker med forkrøblede knogler på grund af leddegigt er ved at være fortid i vores del af verden. Nu kan en hurtig behandling, så snart leddegigten er opdaget, bremse sygdommen næsten fuldstændigt. Halvdelen af patienterne bliver symptomfri.

"Vi er blevet markant bedre til at slukke for leddegigt, inden den breder sig og ødelægger leddenes knogler og brusk," siger **Mogens Pfeiffer Jensen**, overlæge i reumatologi på Aarhus Universitetshospital.

Leddegigt er en form for betændelse i leddene. Den opstår på grund af ændringer i immunsystemet, som får kroppen til at bekæmpe raske celler.

Mogens Pfeiffer Jensen fortæller, at man i dag sætter ind med aggressiv behandling med gigtmedicinen Methotrexate, lige så snart sygdommen er opdaget. Ofte supplerer man med

binyrebarkhormon sprøjtet ind i leddene for at tage smerterne her og nu.

"På den måde holdes leddegigten i skak, og folk kan leve videre stort set som før, passe deres job og dyrke sport," siger han.

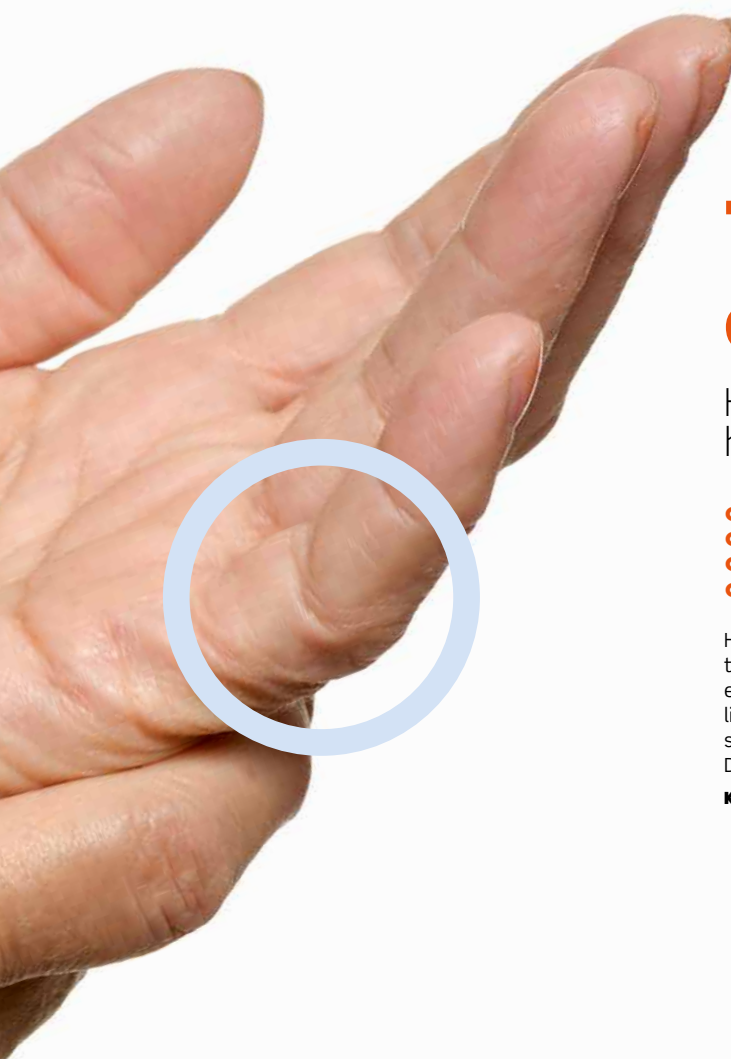
Mogens Pfeiffer Jensen understreger dog også, at det er afgørende, at sygdommen opdages tidligt.

"Hvis man har ømme og især hævede led, skal man gå til læge," siger han.

Leddegigt er som regel kronisk, og der kan være gode og dårlige perioder. Hos nogle går sygdommen helt i ro. ★

jonna@periskop.dk

Tjek dine led

Hold øje med, om du har hævede led på:

- Knoerne på hænderne
- Mellemlid på fingrene
- Føddernes 'knoled'
- Mellemlid på tæerne

Har du hævede led, skal du gå til læge og få taget en blodprøve. Hvis den viser tegn på en betændelsesproces, begynder behandlingen af leddegigt. Leddegigt kan sprede sig til andre led og føre til deforme knogler. Derfor er det vigtigt at stoppe det tidligt.

Kilde: Overlæge Mogens Pfeiffer Jensen

Leddegigt er et mysterium

- Forskerne ved ikke, hvorfor leddegigt opstår.
- Der var ikke leddegigt i Europa før 1500-tallet, men indianerne i Amerika var ramt. I nogle stammer havde hver 10. leddegigt. Så hvad mon Columbus tog med hjem?
- Mange forskere har fokus på mundhulebakterier, fordi det ser ud til, at leddegigtpatienter har flere parodontosebakterier end raske. Men man ved ikke, om der er en sammenhæng.
- Både arvelighed og livsstil påvirker risikoen for leddegigt.

Kilde: Overlæge Mogens Pfeiffer Jensen

2

ud af 3, der får leddegigt, er kvinder. Cirka 48.000 mennesker har leddegigt, og der er cirka 1.300 nye tilfælde hvert år.

Kilde: Gigtforeningen

Rygning øger risikoen

Et par cigaretter om dagen forøger risikoen væsentligt for at udvikle leddegigt. Desuden har rygning en negativ effekt på medicinen.

Kilde: Dagens Medicin

Større risiko for blodpropper

Mennesker med ubehandlet leddegigt har dobbelt så stor risiko for hjertekar-sygdomme som raske jævnaldrende.

Kilde: Gigtforeningen

Bornholm

4 nætter
3.195,-
totalpris for
2 personer
inkl. færge med bil

Sol, strand og vand

- Flot ferielejlighed på Dueodde
- Færge Ystad-Rønne tur/retur med bil
- Rengøring og strømforbrug
- Gratis guideture
- 4 nætter: Totalt for 2 personer: **3.195,-***
* Ankomst er mulig alle ugedage
- 7 nætter: Totalt for 2 personer: **3.795,-****
** Ankomst på man-, tirs-, ons- el. torsdage
- Tillæg ved ankomst i perioden 10/6 - 20/8

Jeanet
Ferierådgiver

**Ring til mig nu på 56 95 85 66
- så giver jeg dig gode råd til
skønne feriedage på Bornholm**

Flot lejlighed med fiskebuffet

- Flot ferielejlighed i Årsdale
- Færge Ystad-Rønne tur/retur med bil
- Gratis cykelleje alle dage
- Guidetur, rengøring og strømforbrug
- Fiskebuffet for 2 personer på røgeri
- 5 nætter: Totalt for 2 pers: **3.995,-***
* Ankomst er mulig alle ugedage
- 7 nætter: Totalt for 2 pers: **4.195,-****
** Ankomst på man-, tirs-, ons- el. torsdage
- Tillæg ved ankomst i perioden 9/6 - 29/8

Hotel med Søndsigst

- Skønt værelse med søudsigt i Sandvig
- Stor morgenbuffet hver morgen
- Dejlig tre-retters-menu hver aften
- Færge Ystad-Rønne tur/retur med bil
- 4 nætter: Totalt for 2 pers: **6.195,-***
* Ankomst er mulig alle ugedage
- 7 nætter: Totalt for 2 pers: **9.895,-****
** Ankomst på man-, tirs-, ons- el. torsdage
- Tillæg ved ankomst i perioden 2/6 - 7/9

Opskrifter og gode råd til **ordentlig mad i hverdagen.**
I denne måned handler det om æg.

Månedens råvare:

Æg

Brune, hvide, store eller små æg kan bruges til det samme i køkkenet. Smagen afhænger ikke af, hvordan æggene ser ud, men hvilket foder hønsene har fået, og om æggene er friske. Nylagte æg er gode til æggeretter, mens et par uger gamle æg kan bruges i bagværk, fars og lignende.

Æg er en god basisvare at have i køkkenet. Mange enkle hverdagsretter kan suppleres med æg. Æg kan bruges på mange måder: æggeblomme til at jævne sovser som mayonnaise og bearnaisesovs, og æggehvite til at lave luftige retter som gratin og citronfromage.

Spinat-kartoffelsuppe med pocheret æg

4 personer

- 2 store løg
- 25 g smør
- 750 g melede kartofler
- ca. 1 l hønsebouillon
- 500 g frisk spinat eller 250 g frossen spinat
- salt og friskkværnet peber
- ca. ½ tsk. fintrevet muskatnød
- 1 ½ dl græskarkerner
- 4 friske æg
- 1 dl eddike
- salt og friskkværnet peber

Spinat-kartoffelsuppe:

- Pil løg og hak dem.
- Skræl kartoflerne og skær dem i tern på ca. 2 x 2 cm.
- Varm en gryde med smør. Steg løgene ved middelvarme, til de er klare. Tilsæt kartoflerne og bouillon.
- Kog ca. 15 min. til kartoflerne er møre. Tag ca. ¼ af de kogte kartofler op med en hulske.
- Rens spinaten og fjern evt. grove

stilke. Skyl spinaten fri for jord. Frossen spinat er rensat. Tilsæt spinaten til suppen og kog et par minutter mere. Blend suppen til ensartet konsistens. Spæd med bouillon eller vand, hvis suppen er for tyk. Tilsæt de kogte kartofler i tern. Smag suppen til med salt, peber og muskatnød.

Græskarkerner:

- Rist græskarkernerne ved middelvarme på en tør pande, til de er gyldne på alle sider. Hæld dem straks af den varme pande.

Pocheret æg:

- Bring vand i kog og tilsæt eddike. Vandet skal stå 8 cm højt op ad kanten.
- Skru ned for vandet, så det kun simrer. Slå et æg ud i en lille skål og krydr med salt og peber. Lad æggene glide ned i vandet et ad gangen. Lad dem simre 5-6 min.
- Tag dem op med en hulske. Hæld spinat-kartoffelsuppe i 4 skåle og læg et pocheret æg øverst i hver skål. Drys med ristede græskarkerner.

mad med klinken

Katrine Klinken

er faglært kok og ernærings- og husholdningsøkonom og arbejder som madskribent for flere magasiner. Hun har skrevet en stribe kogebøger for børn og voksne.

Foto: Colourbox.com

God mad i en fart

Af få ingredienser kan man få et velsmagende og mættende måltid. Sæt en bagekartoffel i ovnen, når du kommer hjem fra arbejde og lav et enkelt fyld med hytteost og krydderier. Kog pasta med tomatsovs, eller lav en rugbrødsmad med stegt fiskefilet. Nyd et stykke ost eller frugt, hvis maden ikke mætter nok.

Foto: Colourbox.com

Pikant smag

Smagen fra for eksempel chili, peber eller peberrod kan give en god spiseoplevelse. Et vrid peber på avokadomaden eller revet peberrod på et stykke med saltkød giver velsmag. Når det bliver brugt som krydderi, opleves det nærmere som pikant end stærkt.

Sidste chance!

Deltag og vind biograftur

Har vi din rigtige e-mailadresse og telefonnummer?
Eller har du skiftet arbejdssted for nylig uden at
fortælle det til FOA?

Tjek dine medlemsoplysninger og deltag i lodtræk-
ningen om billetter med popcorn og drikkevarer
for to personer. Vi trækker nye vindere hver uge
til og med 1. april 2018.

Deltag på foa.dk/vind-biotur

FOA

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

det sker

Frederikssund

Seniorklubben. 18. april kl. 13.30: Cafe dag og Musikquiz. Arrangementet handler om fællesskab og sangglæde, og der er plads til alle. Bestyrelsen bager traditionen tro lækkerier til kaffen. 16. maj: Udflugt 2018. Turen går til Zen Garden i Vedde/Stenlille. På vejen derned holder vi en formiddagspause i det grønne. Derefter kører vi til Bromølle Kro, hvor vi spiser mid-

dag. Herefter besøger vi Zen Garden. Tilmelding, som er bindende, skal ske til bestyrelsen senest 18. april. Afgang fra Frederiksværk (Gjet Huset) kl. 9. og fra Frederikssund St. kl. 9.30. Prisen er 350 kr. for FOA-medlemmer og 400 kr. for gæster. Der kan indbetales på konto i Nordea reg. 1335 konto 644855 0654 – husk at skrive navn på indbetalingen.

Guldborgsund

Teknik-Kost- og Servicesektoren. 26. maj: Tur til København med besøg i Folketinget m.m. Læs mere på foa.dk/guldborgsund/ medlemsaktiviteter. Turen er med ægtefælte/kæreste og koster 150 kr. pr. person. Tilmelding senest 3. maj kl. 12 til FOA på 46 97 17 50. Afbud pga. sygdom på dagen kontakt Britta på 29 90 48 62. Betaling senest 3. maj.

Nordsjælland E+P Klubben Hille-

rød. 24. april kl. 10: Route 66 – og andre historier. Hans Jacob Sternkopf fortæller om hans oplevelser som turistguide, igennem de seneste 20 år. Pris 30 kr. – inkl. kaffe og brød + salg af amerikansk lotteri. Tilmelding til FOA Nordsjælland senest 17. april.

Odense

Afdelingen. 11. april kl. 19.30: Generalforsamling i Marienlystcentret, Windelsvej 138, Odense. Spisning kl. 18.30 og fagligt, kulturelt oplæg kl. 17.30. Deltagelse i spisning og det faglige kulturelle oplæg kræver tilmelding senest 4. april på 46 97 18 00 eller via foa.dk/odense. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være afdelingen skriftligt i hænde senest 28.

marts kl. 12. Ved personvalg kan der ved fremmøde i afdelingen i åbningstiden eller efter aftale, skriftligt afgives stemme fra 5.-11. april kl. 12. Regnskab kan afhentes i afdelingen fra 28. marts. Der vil være amerikansk lotteri. **Seniorklub.** 20. marts kl. 10-13: Generalforsamling på Vesterbro 120, Odense. Dagsordenen ifølge lovene. Bagefter er klubben vært ved smørrebrød

Medlemspuls

Vinderne i januar 2018

Hovedpræmie:

Mona Monique Grandt
Brønshøj

Gavekort til Coop 300 kr.:

Sine Wilhelmine Johannsen, Kruså
Jeannette Winther Hornbæk, Skanderborg
Trine A Bakka, Nyborg
Bente Larsen, Vanløse
Lis Reedtz, Stenderup

Hovedpræmien er et weekendophold for 2 på et Comwell-hotel i Danmark, en iPod, en gps eller en e-bogslæser.

Desuden har vi hver måned **5 gavekort** til Coop Danmark til en værdi af 300 kr.

Nye deltagere er velkomne på foa.dk/medlemspuls

FOA

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

og drikkevarer. 10. april: Udflugt til den skjulte bro og Danmarks smukkeste jernbane. Efter opsamling kører vi til den genfundne bro, hvor en

guide fortæller historien om broen. Derefter middag på Pejsegården, og så kører vi med veterantoget, som stopper ved Vråds Station. Herfra kører vi

til Kongernes Jelling, hvor der er tid på egen hånd, til turen går hjemad, hvor vi forventer at ankomme kl. ca. 18. Pris 300 kr. Ikke-medl. 525 kr., hvis der er plads. 24. april kl. 9.30-10: Tilmelding og betaling til Odense Åfart og æggekage på Carlsund 8 maj. Pris 150 kr., ikke-medlemmer 210 kr. Betaling restbeløb til Harzen-Goslar 11.-14. juni – restpris 1.000 kr., ikke-medlemmer 1.450 kr. hvis der er plads. Tilmelding for eneværelse 360 kr. 24. april kl. 10-12: Kim Larsen kopi Anders Munch på FOA Vesterbro 120. 8. maj kl. 9.45-15: Sejlturn på Odense Å og æggekage på Carlsund. Der er ingen aktiviteter i Nyborg, idet gruppen er ophørt pr. 1. januar.

Randers

Afdelingen. 16. maj: Generalforsamling i Randers FCs lokaler, BioNutria Park Randers, Viborgvej 92. I forbindelse med generalforsamlingen vil afdelingens 25 års jubilæum blive fejret. Dagsorden kan læse på foa.dk/randers senest 16. april 2018.

Roskilde

Afdelingen. 26. april kl. 19: Generalforsamling på Hotel Scandic ved Ringen 2, Roskilde. Dagsorden er lagt på afdelingens hjemmeside samt sendt ud med FOA Roskilde nyhedsbrev. Indkomne forslag skal være afdelingen i hænde senest 26. marts 2018. Indkomne forslag, skriftligt beretning, regnskab samt forslag til budget kan afhentes på afdelingens kontor eller rekvireres i afdelingen 14 dage før generalforsamlingen.

Silkeborg-Skanderborg

Afdeling: 10.-13. maj: Invitation til FOA familiedage i Djurs Sommerland. Billetter kan bestilles i afdelingen fra 19. marts.

Seniorklubben: 19. april kl. 11.30: Forårstur. Vi mødes ved Silkeborg Kirke. Er kirken åben, kan vi måske gå derind ellers går vi en lille tur. Frokost på Den gode fe. Pris 125 kr. 29. maj: Tur ud i det blå. Vi mødes ved Circle K, Sørøvet. Tidspunkt oplyses ved tilmelding. Pris 250 kr. Gæster 350 kr. Tilmelding skal ske på 46 97 20 20 senest 8 dage

før arrangementet. Oplys ved tilmelding, om du er diabetiker. **Nyhedsbrev:** Modtager du ikke vores nyhedsbrev, bedes du kontakte os for registrering af din mail-adresse.

Sjælland

Afdelingen: 5. april kl. 18 i Holbæk: OK-medlemsmøde. Hør om overenskomstresultatet – før du stemmer. Tilmelding på foa.dk/sjælland. 10. april: Fortæl om dine stjernestunder på arbejdspladsen og send den/dem til sjælland@foa.dk senest 10. april. På den Internationale Arbejdsmiljødag 28. april udtrækker hvert område én stjernestund, som præmieres med 2 biobilletter inkl. gulf. 12. april kl. 8.00: Tur til forbundshuset og Københavns Rådhus. Deltagerpris 200 kr. (kun for medlemmer) inkl. frokost og rådhuspandekager. Bus fra Slagelse, Sorø og Holbæk – se mere og tilmelding på foa.dk/sjælland. 1. maj: Se tid, sted og program sidst i april på foa.dk/sjælland. 17. maj kl. 8: Health & Rehap Scandinavia i Bella Center. Deltagerpris

100 kr. for medlemmer og 150 kr. for ledsagere inkl. frokost. Bus fra Slagelse, Sorø og Holbæk. Se mere og tilmelding på foa.dk/sjælland.

A-kasse. 10. april kl. 13.30 i Kalundborg: Café for ledige. Tilmelding på foa.dk/sjælland. 19. april kl. 17 i Holbæk: Efterløns-møde – du er velkommen til at tage en ledsager med. Se mere og tilmelding på foa.dk/sjælland. 13.30 i Slagelse: Café for ledige. Tilmelding på foa.dk/sjælland. **Efterløns- og seniorklubben Holbæk.** Torsdage kl. 11.45: Bowling, Megabowl, Mellemvang 5, Holbæk. 9. april kl. 13: Mindfulness ved Gitte Alstrup. 7. maj kl. 10: Kør selv tur til Audebo Pumpestation. Pris 50 kr. og evt. 40 kr. til samkørsel. Tilmelding på 26 21 45 04 senest 1. maj til Marianne. 4. juni kl. 13: Lys i mørket – mit liv som blind ved Eva Melhof. **Efterløns- og seniorklubben Slagelse.** Mandage kl. 13: Bowling, SuperBowl, Bredegade 50, Slagelse. 18. april kl. 14: Tænk hvis vi bliver 100 år ved Helene Andersen.

#ipraktik

LÆR NOGET NYT OM DIN EGEN OG ANDRES ARBEJDS- PLADS

Deltag i den landsdækkende Innovationspraktik i uge 37.

Tilmeld jer på coi.dk/ipraktik senest 1. maj.

COI CENTER FOR
OFFENTLIG INNOVATION

Kontakt FOA

FOA, forbundshuset
Staunings Plads 1-3
1790 København V

Telefon: 46 97 26 26
Telefax: 46 97 23 00

Åbningstid
Mandag-torsdag: 8:30-16:00
Fredag: 8:30-15:00

FOA-afdelinger
Afd. 1: 46 97 11 00
foa1@foa.dk
Bornholm: 46 97 33 13

bornholm@foa.dk
Esbjerg: 76 10 93 50
esbjerg@foa.dk
Frederikshavn: 46 97 11 70
frederikshavn@foa.dk
Frederikssund: 46 97 12 00
frederikssund@foa.dk
Guldborgsund: 46 97 17 50
guldborgsund@foa.dk
Herning: 46 97 12 60
herning@foa.dk
Holstebro: 46 97 14 14
holstebro@foa.dk
Horsens: 46 97 14 55
horsens@foa.dk

Kolding: 46 97 15 76
kolding@foa.dk
KLS: 46 97 15 00
kls@foa.dk
Køge: 46 97 16 00
koege@foa.dk
Lillebælt: 46 97 36 10
lillebaelt@foa.dk
LFS: 35 44 45 46
lfs@lfs.dk
Lolland: 46 97 30 00
lolland@foa.dk
Mariagerfjord: 98 51 21 11
mariagerfjord@foa.dk
Nordjylland: 46 97 29 00

nordjylland@foa.dk
Nordsjælland: 46 97 33 90
nordsj@foa.dk
Odense: 46 97 18 00
odense@foa.dk
Randers: 46 97 19 00
randers@foa.dk
Roskilde: 46 97 19 90
roskilde@foa.dk
Silkeborg-Skanderborg:
46 97 20 20
silkeborg-skanderborg@foa.dk
Skive: 46 97 20 80
skive@foa.dk
Sjælland: 46 97 38 60

FOA bogshop

Få op til 25 % i rabat når du køber lærebøger til din social- og sundhedsuddannelse eller din uddannelse til pædagogisk assistent.

Læs mere på foabogshop.dk

FOA
SAMMEN GØR VI FORSKELLEN

13. juni kl. 8.30: Tur til Bogense og Humle-magasinet. Pris medlemmer 350 kr. og ledsagere 450 kr. Tilmelding på foa.dk/sjaelland. 22. august: Tur til Dyrehavsbakken. Pris medlemmer 250 kr. og ledsagere 350 kr. Tilmelding på foa.dk/sjaelland. 29. aug.-2. sept.: Tur til Polen. Pris

medlemmer 2.700 kr. og ledsagere 3.000 kr. Tilmelding på foa.dk/sjaelland. **Efterløns-og senior-klubben Ringsted.** 5. april kl. 14: Bedstemor som vagabond ved Lis Ingemann. 3. maj kl. 14: Medens Mogens forsvinder ved Aase Helveg. 7. juni kl. 8.30: Tur til Thorsvang Samler-

museum. Pris medlemmer 275 kr. og ledsagere 375 kr. Tilmelding på foa.dk/sjaelland. **Efterløns-og senior-klubben Nordvest-sjaelland.** 16. maj kl. 12: Bowling i StarBowl, Elmegade 16, Kalundborg. Pris 50 kr. Tilmelding på foa.dk/sjaelland. 26. juni: Tur til Sporvejsmuseet Skjoldenæsholm. Pris 200 kr. Tilmelding på foa.dk/sjaelland. Tur til Karen Blixen Museet og Dyrehavsbakken. Pris 250 kr. Tilmelding på foa.dk/sjaelland. **Ringsted Kongrescenter** – nye oplevelser med 10 % rabat til alle forestillinger, køb billetter via linket i nyhedsbrevene udsendt pr. mail. Telefon- og åbningstider. Mandag og tirsdag kl. 9-15, onsdag lukket, torsdag kl. 9-17 og fredag kl. 9-13 på 46 97 38 60, foa.dk/sjaelland, sjaelland@foa.dk. Akuttelefon faglig: 46 97 21 63 kl. 16-22 på hverdage. A-kassens callcenter: 46 97 10 10 kl. 16-20 på hverdage.

Skive Afdelingen. 5. april kl. 18.30: Generalforsamling i Fagforeningshuset, Jægervej 12, Skive. Flere informatio-

Du kan få mere information om arrangementerne på din lokale FOA-afdelings hjemmeside.

 Find det her
foa.dk/afdelingen

ner samt dagsorden udsendes senere.

Sønderjylland Seniorklub. 18 april: Bowling i Haderslev Bowlingcenter. Vi spiser fra kl. 13. Bowlingen starter kl. 15.00 til 16.00. Samkørsel fra FOA Rødekro, Brundevej 2 kl. 12. Ikke-medlemmer 220 kr. Tilmelding til afdelingen tlf. 46 97 35 00. senest 11. april. 16. maj: Besøg Søby Brunkulslejre. Bus afgang fra Brundevej 2, Rødekro kl. 9. Time Out Hammelev kl. 9.15. Ikke-medlemmer 250 kr. Tilmelding 9. maj til afdelingen på tlf. 46 97 35 00. Ret til ændringer forbeholdes. Medlemmer betaler 20 kr. for kaffen, ikke-medlemmer 30 kr. og betaler entréprisen ved arrangementer. Husk du er automatisk medlem af seniorklubben som efterløner og pensionist.

Forsideillustration:
Flemming Jeppesen

Medlem af Danske Medier

Tilsluttet Specialmediernes Oplagskontrol

Oplag: 188.927/7. årgang
Tryk: Color Print A/S
ISSN: 1901-0222

Redaktionen sluttet:
2. marts

Indlæg til 'det sker' sendes til Henriette Monrad, hmon@foa.dk
Frist til nummer 4: 12. april
Frist til nummer 5: 30. maj

Annoncer:
Dansk Mediaforsyning
Telefon: 70 22 40 88
dmfnet.dk

Annoncefrist:
Nummer 4: 25. maj

Annoncer og indstik, som er udsendt sammen med Fagbladet FOA, er ikke udtryk for FOAs anbefalinger.

Nummer 3 udkommer:
uge 18

Synspunkter fremsat i Fagbladet FOA er ikke nødvendigvis sammenfaldende med FOAs synspunkter.

Udgiver:

Staunings Plads 1-3
1790 København V
Telefon: 46 97 26 26
foa.dk
e-mail: foa@foa.dk

sjaelland@foa.dk
Social- og Sundhedsafdelingen:
46 97 22 22
sosu@foa.dk
Sydfyn: 46 97 27 27
sydfyn@foa.dk
Sydsjaelland: 46 97 28 00
sydsj@foa.dk
Sønderborg: 46 97 34 00
soenderborg@foa.dk
Sønderjylland: 46 97 35 00
soenderjylland@foa.dk
Varde: 75 21 01 00
varde@foa.dk

Vejle: 75 82 52 88
vejle@foa.dk
Vendsyssel:
46 97 10 30/46 97 13 46
vendsyssel@foa.dk
Viborg: 46 97 30 30
viborg@foa.dk
Århus: 89 36 66 66
aarhus@foa.dk

PMF-afdelinger:
PMF afd. 1: 46 97 31 01
pmf-afd1@foa.dk
PMF afd. 4: 43 71 66 90
pmf-afd4@foa.dk

FOA/PMF Kbh. Syd:
46 97 28 50
kbhsyd@foa.dk
PMF Fyn: 46 97 13 13
pmffyn@foa.dk

PenSam
Jørgen Knudsens Vej 2
Postboks 282
3520 Farum

Telefon: 44 39 39 39
Telefax: 44 39 39 40
pensam.dk

quizen

Kan du dit fagblad?

Vær med i lodtrækningen om et gavekort til Coop Danmark til en værdi af 250 kroner.

Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål. Du finder alle svar i dette nummer af Fagbladet FOA.

Send dit svar til: brevkasse@foa.dk senest 5. april. Du kan også besvare quizen på foa.dk/quiz. Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen.

Vinder af quizen i Fagbladet FOA nr. 1 blev Tanja Rasmussen, Farum.

1. Hvor mange penge fik Annie Espersen udbetalt i erstatning for erhvervsevnetab og men?

- A. 100.000 kroner
- B. Over 300.000 kroner
- C. Over 500.000 kroner

2. Hvor har både Janni Harbo og Tina Happel fået job efter et aktiveringsforløb?

- A. I Funder Plejecenter som social- og sundhedshjælpere
- B. De har ikke fået noget job og er stadig på dagpenge
- C. På en skole som børnehaver-klassemedhjælpere

3. Hvordan lyder et af rådene til at prutte om prisen på en vare?

- A. Lad som om du er ligeglad med varen
- B. Vær aggressiv
- C. Vær venlig

4. Hvad fik dagplejer Lene Madsen forhandlet med i prisen sidst hun købte bil?

- A. En Wunderbaum
- B. Et sæt vinterdæk og fælge
- C. En p-skive

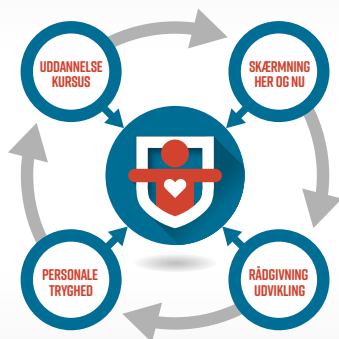

5. Vi er gået tæt på et af billederne i dette nummer af fagbladet FOA. Hvad forestiller det?

- A. Røde pølser
- B. Chilier
- C. Lakerede negle

Af Emilie Kristine Clausen

PÆDAGOGISK SIKKERHED®

Med konceptet Pædagogisk Sikkerhed®, arbejder vi med Voldsforebyggelse uden at gå på kompromis med støtte, pleje og omsorgen. Det gør vi bl.a. sammen med Region Nord, -Midt og -Syddanmark, samt Aarhus og Esbjerg Kommune.

Vi hjælper ved:

- Akut tilkald ved behov for skærmning.
- Akut tilkald ved behov for ekstra personale eller en vikar.
- Undervisning i bl.a. konflikthåndtering og fysiske nødværgeteknikker.
- Rådgivning ved svære borger problematikker.

Måske skulle I prøve et anderledes konflikthåndteringskursus næste gang?

Book evt. et uforpligtende møde for mere information. Ring eller send en sms på tlf. 7199 6322, med teksten "møde", så kontakter vi dig eller send en mail på post@s-t-o-p.nu.

VIKARSERVICE · TRYGHEDSSKABENDE PERSONALE

S · T · O · P

SIKKERHED · TRYGHED · OMSORG · PÆDAGOGIK

www.s-t-o-p.nu

Landsdækkende service: Tlf. 7199 3775 • post@s-t-o-p.nu

For **AKUT**
assistance

Tlf. 7060 5929

– hele døgnet,
hele ugen

NYHED

SKYD PAPEGØJEN **FÅ 3% I RENTE** PÅ DIN LØNKKONTO

NYE FOA
FORDELE

Selvfølgelig skal det kunne betale sig at have penge i banken.
Derfor kan du nu få 3% i rente* på din lønkonto.

Ring **44 39 39 53** og hør, hvordan du
kan få mere ud af dine penge i **PenSam Bank**

*Rentesatsen er variabel og gældende pr. 15. januar 2018. 3% i rente gælder op til 25.000 kr. (herefter 0,05%). For at få den høje rente skal du være medlem af FOA fagforening. Du skal blive helkunde og samle din privatøkonomi i PenSam Bank. Vi skal kunne kreditvurdere din økonomi i forhold til den samlede pakke. Nemkonto skal være oprettet i PenSam Bank.

PenSam

FOA

Kendte mærker og populære modeller - til arbejde og fritid!

Hos Praxis har vi et stort udvalg af netop de produkter,
som du har brug for. Se hele det store udvalg på **PRAXISWEAR.DK**

...gør din dag behagelig

TEE JAYS

Model 959611
Allround damejakke
Let figursyet. Str. S - XXL
Fås også til herrer -
model 959610
Før pris 599,-

Nu 479,20

OXYPAS

Model 920090
Maud
Kvalitet: Mesh
Farve: Lys grå -
Fuchsia - Hvid - Navy
Str. 36 - 42
Før pris 499,-

Nu 399,20

SKECHERS

Model 910040
Skechers GOwalk 4 - Exceed
Kvalitet: Tekstil. Farve: Blå
Før pris 799,-

Nu 639,20

Model 96305
Dame buks med elastik i livet og regulerbare
elastik-stropper i livet og ved fod.
2 - way stretch - Perfekt til arbejde,
fritid og sport.
88% polyamid/12% elestan
Str. XS/36 - 4XL/50
Før pris 499,-

Nu 399,20

BIRKENSTOCK

Model 940060
Arizona sort
Damesandal i skind med to
remme over vristen.
Farve: Sort
Før pris 699,-

Nu 559,20

Model 25410
Marina

Damesandal med
velcrolukning.
Kvalitet: Skind med
indersål af ruskind
Farve: Sort - Hvid - Denim
Størrelse: 36 - 42
Før pris 549,-

Nu 439,20

MERRELL

Model 900030
Merrell Siren Strap Q2
Kvalitet: Skind
Farve: Sort. Str. 36 - 42
Før pris 699,-

Nu 559,20

Tilbudet gælder til 15.04.2018 eller så længe lager haves. Fuld retur- og bytteret inden 30 dage.

Bestil på www.praxiswear.dk - eller 97 12 82 82

Praxis
Hammershusvej 16 i, 7400 Herning